

Adroddiad Blynyddol a Datganiadau Ariannol

Ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

ADRODDIAD A DATGANIADAU ARIANNOL 2023

CYNNWYS	Tudalen
Manylion cyfreithiol a gweinyddol	3
Adroddiad y Bwrdd Rheoli	4
Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol	21
Datganiad Incwm Cynhwysfawr Cyfunol	24
Datganiad Incwm Cynhwysfawr y Gymdeithas	25
Datganiad Sefyllfa Ariannol Gyfunol	26
Datganiad Sefyllfa Ariannol y Gymdeithas	27
Datganiad Newidiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn Cyfunol	28
Datganiad Newidiadau yng Nghronfeydd wrth Gefn y Gymdeithas	29
Datganiad Llif Arian Cyfunol	30
Nodiadau sy'n cyd-fynd â'r Datganiad Ariannol	31

MANYLION CYFREITHIOL A GWEINYDDOL**SWYDDFA GOFRESTREDIG**

Tŷ Silyn
Ffordd Llanllyfni
Penygroes
LL54 6LY

AELODAU'R BWRDD RHEOLI

Carys Edwards	Cadeirydd
Elen Llwyd Williams	Is-Gadeirydd
Dafydd Lewis	
Julia Hughes	(Ymddiswyddodd Hydref 2022)
Llinos Iorwerth	
Clifton Robinson	(Ymddiswyddodd Medi 2022)
Mike Corfield	
Jane Lewis	
John Antony Jones	
Geraint Wyn George	
David Lloyd	(Penodwyd Medi 2022)
Lesley Singleton	(Penodwyd Medi 2022 – Ymddiswyddodd Mawrth 2023)
Nigel Finney	(Penodwyd Medi 2022)
Siôn Fôn	(Penodwyd Medi 2022)
Ken Beech	(Penodwyd Mehefin 2023)
Tony Oakley	(Penodwyd Mehefin 2023)

Y TÎM ARWEINYDDIAETH

Melville Evans	Prif Weithredwr Interim	(Penodwyd Mawrth 2023)
Nia Rhian Owen	Cyfarwyddwr Adnoddau y Grŵp	(Penodwyd Mawrth 2023)
Shan Williams	Prif Weithredwr	(Ymddiswyddodd Mai 2023)
Bryn Ellis	Cyfarwyddwr Adnoddau y Grŵp	(Ymddiswyddodd Mehefin 2023)

YSGRIFENNYDD Y CWMNI

Bryn Ellis	(Ymddiswyddodd Mehefin 2023)
Helen Wyn Jones	(Penodwyd Mawrth 2023)

BANCWYR

Barclays
Blwch Swyddfa Bost 3333
One Snowhill
Snowhill Queensway
Birmingham
B3 2WN

ARCHWILYDD

Beever and Struthers
One Express
1 George Leigh Street
Manceinion
M4 5DL

STATWS CYFREITHIOL

Cofrestredig dan y Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014
Cofrestredig gyda Llywodraeth Cymru, Rhif L029
Mae'r Gymdeithas wedi mabwysiadu rheolau elusennol

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Mae Cynllun Corfforaethol Grŵp Cynefin 2019-2024 yn gosod y cyfeiriad strategol fel â ganlyn:

GWELEDIGAETH:

Gwneud gwahaniaeth positif i fywydau a chymunedau

DATGANIAD CENHADAETH:

Bydd Grŵp Cynefin yn:

- **Darparu cartrefi a gwasanaethau rhagorol**
- **Cyfrannu at ddatblygiad cymunedau cynaliadwy**
- **Gwarchod a hyrwyddo'r Gymraeg gyda balchder**

GWERTHOEDD

Mae Grŵp Cynefin yn ymwybodol bod gan ei werthoedd ddylanwad mawr ar ymddygiad ac agwedd staff. Mae Grŵp Cynefin wedi buddsoddi amser gyda staff i sicrhau bod ei werthoedd yn gosod sylfaen gadarn i'w gynorthwyo i wneud y penderfyniadau gorau mewn unrhyw sefyllfa, gyda'r holl rhanddeiliaid. Mae gwerthoedd Grŵp Cynefin yn cyd-fynd gyda'i weledigaeth a'i amcanion, a dyma un o'r prif ysgogwyr wrth sefydlu ei ddiwylliant.

- **Agored** - Tryloyw ag yn gwneud penderfyniadau. Barod i gydweithio er mwyn sicrhau y canlyniadau gorau.
- **Arloesi** - Blaengar ac yn barod i herio ein hunain er mwyn darganfod ffyrdd newydd o weithredu a darparu gwasanaethau o'r safon uchaf i'n cwsmeriaid.
- **Cefnogi** - Gweithio gydag angerdd i gefnogi ein cwsmeriaid, ein cydweithwyr a'n partneriaid yn ogystal â helpu ein cymunedau lwyddo.
- **Cyflawni** - Gweithredu'n broffesiynol gan ddefnyddio ein harbenigedd er mwyn sicrhau ffyniant y cwmni a'n pobl. Anelu am welliant parhaus a gwerth am arian bob amser.
- **Parch** - Parchu ein gilydd ag eraill, hyrwyddo cydraddoldeb a gwrthod unrhyw ragfarn

DIWYLLIANT

Y math o ddiwylliant a anogir drwy Grŵp Cynefin yw un lle mae'r cwsmer wrth graidd popeth sy'n cael ei wneud, lle gall pobl ymddiried yn ei gilydd, lle mae bod yn agored a thryloyw yn bwysig wrth wneud penderfyniad, lle dysgir gwersi o gamgymeriadau mewn modd nad yw'n ceisio canfod bai, lle mae bod yn garedig tuag at ein gilydd yn bwysig, lle mae cydraddoldeb ac amrywiaeth yn bwysig, a hyn oll wedi'i seilio ar drefniadau iechyd a diogelwch cadarn. Wrth symud ymlaen a chynllunio ar gyfer y dyfodol bydd Grŵp Cynefin yn adeiladu ar y gwerthoedd a'r diwylliant sy'n ei wneud, ynghyd ag aelodau ei Fwrdd Rheoli, yn gyflogwr arbennig.

NODAU STRATEGOL 2019-2024

Mae yna bum nod strategol, a fydd yn ein helpu i wneud gwahaniaeth cadarnhaol i fywydau a chymunedau. Cefnogir pob amcan gan gyfres o gynlluniau gweithredu a dangosyddion y cytunwyd arnynt, a fydd yn dangos ac yn mesur y gwahaniaeth y mae'r cynllun wedi'i wneud, ac yn ei wneud, dros y pum mlynedd:

1. **Cartrefi o Safon**
2. **Gwasanaethau Rhagorol**
3. **Gwella Bywydau**
4. **Cynnal Cymunedau**
5. **Twf Cadarn a Chynaliadwy**

CYFLAWNI STRATEGAETH GRŴP CYNEFIN

Yn ystod 2022-23, cyflawnodd Grŵp Cynefin ei nodau strategol allweddol, a dangosir rhai o'r uchafbwyntiau isod:

Amcan 1: Cartrefi o Safon:

Bydd Grŵp Cynefin yn darparu cartrefi fforddiadwy o safon uchel sy'n diwallu anghenion lleol.

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Ym mis Mawrth 2023, cynhaliodd Grŵp Cynefin adolygiad mewnol ym maes rheoli asedau ac iechyd a diogelwch landlord. Yn dilyn yr adolygiad hwn gwnaed y penderfyniad i hunan gyfeirio'r sefydliad at Rheoleiddiwr Tai Llywodraeth Cymru gan ei bod yn amlwg nad oedd y cofnodion a'r prosesau cywir yn bodoli i ddarparu sicrwydd ynghylch cydymffurfio. Sefydlwyd a chytunwyd ar amserlen gyda'r Bwrdd a'r Rheoleiddiwr i sicrhau cydymffurfio mewn meysydd allweddol yn cynnwys diogelwch tân, nwy, Adroddiad Cyflwr Gosodiadau Trydanol, legionella, radon a lifftiau. Gwnaed cynnydd da mewn nifer o feysydd allweddol yn cynnwys diogelwch tân, gwasanaethau gosodiadau trydanol a diogelwch nwy, rhoddir fanylion pellach isod.

Mae Grŵp Cynefin yn darparu gwasanaethau sy'n bodloni anghenion amrywiol tenantiaid a defnyddwyr gwasanaethau eraill. Mae'n cynnig amrediad o ddewisiadau tai, megis tai cymdeithasol gydag eiddo'n amrywio o fflatiau, byngalos a thai gydag amrediad o niferoedd ystafelloedd gwely, llety cysgodol, cynlluniau gofal ychwanegol a chartrefi fforddiadwy gyda dewisiadau rhan ecwiti amrywiol, yn cynnwys y cynllun Cymorth Prynu. Yn ystod 2022/23, cwblhaodd Grŵp Cynefin y broses o brynu 53 eiddo ym Machynlleth gan Gymdeithas Tai Wales & West yn llwyddiannus, yn unol â'r nod strategol a bennwyd.

Mae'r gwaith adeiladu estyniad i gynllun Gofal Ychwanegol Llys Awelon yn Rhuthun yn digwydd ar hyn o bryd, a fydd yn creu 35 o unedau newydd, i'w cwblhau yn ystod Gwanwyn 2024.

Eleni ychwanegodd Grŵp Cynefin 97 uned newydd at ei stoc a gwaredu tair uned, gan ddod â chyfanswm nifer yr unedau dan ei reolaeth i 4,233 (yn unol â nodyn 5 i gyd-fynd â'r cyfrifon). Hefyd mae 755 o gartrefi canolraddol ychwanegol nad ydynt wedi'u cynnwys yn y nodyn, sy'n dod â'r cyfanswm i 4,988.

Mae'r 4,988 o unedau yn cynnwys 4,216 o unedau rhent sydd un ai dan berchnogaeth Grŵp Cynefin neu wedi'u lesio gan Bartneriaeth Tai Cymru ac yn cael eu rheoli gan Grŵp Cynefin; 755 o unedau'r farchnad ganolraddol (unedau Cymorth Prynu a Rhan Ecwiti) y mae gan Grŵp Cynefin fuddiant ynddynt, yn ogystal ag 17 uned sy'n eiddo i elusennau Elusendai ond yn cael eu rheoli gan Grŵp Cynefin.

Datblygodd Grŵp Cynefin Strategaeth Cynaliadwyedd ar gyfer y grŵp cyfan yn ystod 2021-22, a gymeradwywyd gan y Bwrdd ym mis Chwefror 2022, gyda'r targed allweddol o fod yn garbon sero net erbyn 2044. Penododd Grŵp Cynefin yr Ymddiriedolaeth Carbon i hwyluso'r gwaith hwn, yn cynnwys datblygu cynllun i ddatgarboneiddio ein stoc dai cyfan. Bydd 30% o holl staff y grŵp yn cael eu hyfforddi mewn Llythrennedd Carbon yn ystod 2023/24.

Llwyddodd Grŵp Cynefin i sicrhau grant gwerth £1.4m gan raglen Ôl-osod er mwyn Optimeiddio 3 Llywodraeth Cymru yn 2022/23, gyda chyllid ychwanegol gwerth £1.6m yn 2023/24 a £1.6m arall yn 2024/25. Prif themâu'r rhaglen yw: Cynhesrwydd Fforddiadwy, Datgarboneiddio a deall y llwybr gorau i well effeithlonrwydd ynni yn ein cartrefi ac i'n preswylwyr. Mae Grŵp Cynefin wedi penodi cwmni Cyd Innovation i gefnogi penodi prif contractwr i gyflawni'r rhaglen Ôl-osod er mwyn Optimeiddio am 12 mis.

Penodwyd Cyd Innovation fel yr asiant rheoli i gynnal gwaith ôl-osod mewn eiddo gan ddefnyddio cyllid ECO 4. Mae asesiadau eiddo'n cael eu cynnal ar hyn o bryd, ac unwaith y bydd y gwaith ôl-osod wedi'i gwblhau bydd y cyllid yn cael ei ryddhau (yn ystod 2023/24).

Sefydlwyd Grŵp Llywio Ôl-osod i reoli'r rhaglen a sicrhau bod pob agwedd, yn cynnwys ymgysylltu â thenantiaid a sicrwydd ansawdd, yn cael eu cyflawni gan fod rhaid cwblhau'r gwaith yn unol â safonau PAS 2035 a 2030. Bydd yn cynnwys gosod systemau megis systemau gwresogi trydan effeithlon, paneli solar ac inswleiddio.

Gwnaeth Grŵp Cynefin sicrhau grant gan Rhaglen Gyfalaf Llety Trosiannol Llywodraeth Cymru hefyd, gwerth £1.2m. Cyflwynwyd y rhaglen grant i gefnogi capasiti'r sector tai, i geisio adnewyddu ac ailfodelu eiddo gwag i ateb y galw. Mae'r grant yn amodol ar yr eiddo'n cael ei ddefnyddio i gefnogi symud pobl o eiddo dros dro, ac fel ymateb i'r argyfwng yn Weráin. Bydd y cyllid grant hwn yn cynorthwyo gydag adnewyddu 22 eiddo, gyda Grŵp Cynefin yn cyfrannu £346k tuag at y costau adnewyddu. Sicrhawyd cyllid i brynu eiddo fel rhan o'r rhaglen hon hefyd.

Amcan 2: Gwasanaethau Rhagorol

Bydd Grŵp Cynefin yn darparu gwasanaethau cwsmer rhagorol yn gyson ar draws y grŵp

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Mae Grŵp Cynefin yn cynnig amrediad o wasanaethau cymorth i denantiaid, fel y Tîm Tai a'r Tîm Lles i gefnogi tenantiaid i gynnal eu tenantiaeth, ac ein gwasanaethau Gorwel sy'n darparu gwasanaethau i ymdrin â cham-drin domestig a chymorth gyda digartrefedd.

Mae'r Strategaeth Ymgysylltu â Thenantiaid (a gymeradwywyd ym mis Medi 2022) a'r Strategaeth Sgiliau a Chyflogaeth a'r cynllun gweithredu cysylltiedig (a gymeradwywyd ym mis Mawrth 2023) yn darparu gwasanaethau ychwanegol i'n tenantiaid a'r gymuned ehangach, fel y Wardeiniaid Ynni sy'n rhannu'r arferion gorau a'r prisiau gorau o ran costau a defnyddio ynni a phrosiectau adfywio cymunedol penodol dan 'Mwy na Thai.' Comisiynodd Grŵp Cynefin TPAS Cymru i gynnal 'Asesiad Safonau Ymgysylltu â Thenantiaid' yn erbyn y gofynion rheoleiddio yn ystod 2022/23, gyda'r argymhellion yn cael eu cynnwys yn y ffrwd gwaith Cyfranogiad Tenantiaid a sefydlwyd yn unol â chyflawni'r Ymrwymiad Gwirfoddol.

Mae'r Strategaeth Trawsnewid Digidol wedi cyflwyno systemau newydd i'n tenantiaid, fel y porth tenantiaid 'Ap Cynefin' i denantiaid gael gwybodaeth yn haws ac yn gyflymach, a chyfleuster 'sgwrsio' newydd drwy gyfrwng ein gwefan newydd a lansiwyd ym mis Ebrill 2022. Roedd y wybodaeth perfformiad yn 2022/23 fel a ganlyn:

• Nifer y galwadau a dderbyniwyd	39,793
• % cyfradd ateb galwadau	87%
• Galwadau a atebwyd cyn pen 30 eiliad	59%
• Amser cyfartalog yn y ciw cyn ateb	58 eiliad
• Nifer y sgysysiau byw	1,224
• Nifer y negeseuon e-bost i post@Grwpcynefin	10,506

Ym mis Medi 2019 cymeradwyodd y Pwyllgor Cwsmeriaid a Chymunedau Fframwaith Boddhad i gynnal a gwella lefelau boddhad tenantiaid. Mae cael barn a derbyn adborth yn ffordd werthfawr o fesur anghenion a blaenoriaethau ein tenantiaid yn fwy cywir. Mae'r fframwaith yn ffurfio rhan o'r trefniadau sy'n bodoli eisoes i gael barn tenantiaid ac mae'n cefnogi'r Strategaeth Ymgysylltu â Thenantiaid 2022-2025, a gymeradwywyd yn ystod 2022/23.

Rhwng mis Tachwedd 2022 a mis Ionawr 2023, gwnaeth 1,051 (25%) o denantiaid (o gyfanswm o 4,200) gymryd rhan mewn arolwg boddhad STAR, a oedd yn cynnwys nifer o gwestiynau ynghylch boddhad. Dyma rai o'r canfyddiadau allweddol:

- Roedd 83% o denantiaid yn fodlon gydag ansawdd cyffredinol eu cartref
- Roedd 88% yn fodlon fod eu cartref yn saff ac yn ddiogel
- Roedd 93% yn fodlon gyda'r gwasanaeth trwsio cyffredinol y tro diwethaf y gwnaed gwaith atgyweirio yn eu cartref
- Roedd 96% yn fodlon gyda pha mor hawdd oedd hysbysu am waith trwsio
- Roedd 94% yn fodlon gydag ansawdd cyffredinol y gwaith trwsio
- Roedd 91% yn fodlon bod y gwaith trwsio diwethaf wedi'i wneud ar amser, ac roedd 90% yn fodlon eu bod wedi cael eu hysbysu am y sefyllfa ddiweddaraf drwy gydol y broses
- Roedd 92% yn fodlon gyda'u cymdogaeth fel lle i fyw
- Roedd 91% yn fodlon fod Grŵp Cynefin yn hawdd i ymdrin efo nhw
- Roedd 93% yn fodlon gyda'r profiad cwsmer cyffredinol
- Roedd 90% yn fodlon gyda'r gwerth am arian am eu tâl rhent

Dyfarnwyd achrediad 'Rhagoriaeth mewn Gwasanaethau i Gwsmeriaid' i Grŵp Cynefin (mewn pedair elfen gan gyrraedd y safon 'Cydydffurfiaeth a Mwy') yn unol â gofynion Safonau Rhagoriaeth mewn Gwasanaethau i Gwsmeriaid Swyddfa'r Cabinet ym mis Gorffennaf 2021, a adolygir yn flynyddol. Cyflawnwyd yr achrediad eto ym mis Gorffennaf 2023, gydag adolygiad llawn i'w gynnal ym mis Gorffennaf 2024.

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI**Dangosyddion Perfformiad Allweddol trwsio a gwella cartrefi:**

	2023	2022
Gwaith trwsio a gwblhawyd yn yr amser targed	84%	84%
Gwaith brys a gwblhawyd cyn pen 24 awr	99%	98%

Ar ddiwedd y flwyddyn roedd lefel cydymffurfio Diogelwch Nwy Grŵp Cynefin yn 99.9%.

Gosod a rheoli eiddo:

Gosodwyd 345 o eiddo yn ystod y cyfnod o fis Ebrill 2022 i fis Mawrth 2023, gyda 120 yn osodiadau newydd a 225 yn ail-osodiadau.

Mae nifer yr unedau wedi'u hail-osod wedi lleihau unwaith eto eleni o'i gymharu â'r un cyfnod yn ystod y blynedd diwethaf, i'r isaf y bu yn y pum mlynedd ddiwethaf. Yn ystod 2021/22 llwyddasom i osod 319 o unedau, yn cynrychioli 72 o eiddo newydd a 247 o ail-osodiadau; yn 2020/21 yn ystod y cyfyngiadau Covid llwyddwyd i osod 285 uned, gyda 29 yn eiddo newydd a 256 yn ail-osodiadau; yn 2019/20 roeddem wedi llwyddo i osod 384 uned, gyda 96 yn unedau newydd a 288 yn unedau ail-osod ac yn ystod 2018/19 gosodwyd 374 eiddo, sef 88 uned newydd a 286 o unedau ail-osod.

Roedd y colled incwm oherwydd eiddo gwag ar ddiwedd mis Mawrth yn £321,902. Wrth gymharu hyn â'r flwyddyn flaenorol roedd y ffigur yn £271,909. Mae'r cynnydd hwn yn deillio yn bennaf o nifer o eiddo sydd wedi bod yn wag am fwy na chwe mis ac mae gweithredu'r Polisi Rhent newydd yn effeithio ar y swm hwn. Mae'r Gymdeithas wedi bod yn llwyddiannus yn derbyn grant gan y Rhaglen Gyfalaf Llety Trosiannol ac mae rhaglen waith wedi'i llunio i fynd i'r afael â'r eiddo hyn.

	2023	2022
ôl-ddyledion fel % o'r rhent casgladwy (ar ddiwedd y flwyddyn)	2.59%	2.17%
Colled rhent – eiddo gwag fel % o'r rhent casgladwy (yn ystod y flwyddyn)	1.45%	1.3%
Nifer y dyddiau i osod eiddo (yn cynnwys ail-osod ac eiddo newydd) (cyfartaledd yn ystod y flwyddyn)	23	34
Nifer yr achosion ymddygiad gwrthgymdeithasol yn ystod y flwyddyn: Mae'r achosion hyn yn amrywio o achosion categori un, sy'n cynnwys ymddygiad bygythiol ac ymosodiadau, i gategori tri a fyddai'n cynnwys niwsans swm, gerddi blêr ac ati	364	405

Nod 3: Gwella Bywydau**Bydd Grŵp Cynefin yn darparu cymorth a chyfleoedd i bobl**

Gweledigaeth Grŵp Cynefin yw 'Gwneud gwahaniaeth cadarnhaol i fywydau a chymunedau' ac mae'n darparu ac yn rheoli nifer o fentrau sy'n galluogi pobl ag amrywiaeth o anghenion i fyw'n annibynnol ac yn ddiogel.

Mae niferoedd y tenantiaid a'r achosion a gynorthwywyd gan y tîm lles wedi cynyddu eto eleni. Rhoddwyd cymorth i 1,173 o denantiaid yn ystod y flwyddyn gyda 1,735 achos gwahanol, gan sicrhau cyfanswm enillion o £1,243,504.37 am y flwyddyn.

Rhoddodd y Gymdeithas gymorth i 22 o denantiaid i sicrhau cyflogaeth a datblygu eu sgiliau, a dyfarnwyd cyfanswm o £2k mewn 'Grantiau Camau i Gyflogaeth' yn ystod y flwyddyn. Daeth y Tîm Mentrau Cymunedol yn ail yng ngwobrau TPAS ym mis Gorffennaf 2022 am y rhaglen 'Camau i Gyflogaeth.'

Mae ein is-gwmnïau, Canllaw a Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych, yn darparu gwasanaethau tai a datrysiadau ymarferol wrth ymateb i anghenion tai pobl leol sy'n hŷn neu'n fregus ac yn ceisio lleihau eu hanfanteision cymdeithasol. Rhyngddynt gwnaethant roi cymorth i 4786 o bobl, ac mae'r cyfanswm incwm a sicrhawyd i gynorthwyo eu cleientiaid yn uniongyrchol yn £695,403.

Mae Gorwel yn cynnig trawstoriad o gynlluniau o ran cefnogi plant, pobl ifanc, oedolion a phobl hŷn. Mae'r gwasanaeth Cam-drin Domestig yn rhoi cymorth i ddioddefwyr ac yn trefnu darpariaeth i gyflawnwyr cam-drin

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

domestig, gan ateb anghenion amrywiol defnyddwyr ei wasanaethau. Ar gyfartaledd mae'n cefnogi rhwng 750 a 800 o bobl yr wythnos, ac mae ganddo 62 aelod o staff sy'n cyfateb i staff llawn amser. Mae grantiau yn ffurfio 80% o incwm Gorwel.

Derbyniodd Gorwel gadarnhad ym mis Gorffennaf 2023 eu bod wedi bodloni'r gofynion achrediad 'Leading Lights,' sef rhaglen sy'n cydnabod ac yn gwobrwyo ymarfer da a diogel mewn gwasanaethau cam-drin domestig yn y gymuned ledled y Deyrnas Unedig. Mae'r rhaglen yn cynnig set o safonau i wasanaethau, asiantaethau partner a chomisiynwyr ym maes cymorth i ddioddefwyr cam-drin domestig drwy ymateb dan arweiniad risg ac fe'i dyluniwyd i sicrhau bod goreswyr cam-drin domestig yn derbyn yr un lefel gwasanaeth, waeth lle maent yn y wlad.

Lluniwyd Strategaeth Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant newydd Grŵp Cynefin yn ystod 2022/23, a fydd yn ffurfio sylfaen Polisi Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant diwygiedig a Chynllun Gweithredu ar gyfer 2023/24 a thu hwnt, i'w roi ar waith yn 2023/24.

Amcan 4: Cynnal Cymunedau

Bydd Grŵp Cynefin yn ymgysylltu â chymunedau lleol ac yn gatalydd ar gyfer newid cadarnhaol

Cymeradwywyd Strategaeth Ymgysylltu â Thenantiaid 2022-2025 newydd Grŵp Cynefin gan y Pwyllgor Cwsmeriaid a Chymunedau ym mis Mawrth 2022, sy'n darparu ffocws clir i sicrhau bod ein tenantiaid yn chwarae rôl allweddol yn niwylliant Grŵp Cynefin. Datblygwyd y strategaeth newydd gyda staff a thenantiaid ac mae'n rhoi cymorth ac ystod o ffyrdd i denantiaid gymryd rhan ar wahanol lefelau dylanwadu a herio, gan roi tenantiaid yn gadarn wrth graidd ein holl waith.

Prif nodau ac amcanion y Strategaeth yw:

1. Diwylliant o ymgysylltu â thenantiaid wrth graidd y gymdeithas
2. Gwella gwasanaethau
3. Grymuso a chynyddu sgiliau tenantiaid

Enghraifft o weithio mewn partneriaeth i fod yn gatalydd newid cadarnhaol yw prosiect Dwyfor, yn gweithio gyda chynllun peilot tai fforddiadwy Llywodraeth Cymru yn Nwyfor i chwilio am ddatrysiadau i'r argyfwng tai yng Ngwynedd.

Penododd Grŵp Cynefin Uwch Swyddog Tai Cymunedol i weithio gyda chymunedau i gasglu gwybodaeth am yr anghenion tai lleol. Fel rhan o'r prosiect tair blynedd hwn y dasg fydd creu prosiectau tai cydweithredol tebyg i ymddiriedolaeth gymunedol, gweithio gyda landlordiaid cymdeithasol cofrestredig eraill a Chyngor Gwynedd i geisio ateb anghenion tai'r ardal leol a hybu adeiladu tai dan arweiniad y gymuned fel datrysiadau posibl.

Mae Grŵp Cynefin wedi darparu tai diogel, fforddiadwy, ansawdd uchel i dros 8,000 o bobl yn holl siroedd gogledd Cymru a gogledd Powys ers ei sefydlu yn 2014. Mae darparu tai a gwasanaethau rhagorol yn cyfrannu at ddatblygiad cymunedau cynaliadwy tra'n gwarchod a hybu'r Gymraeg, un o gonglfeini'r gymdeithas dai.

Grŵp Cynefin sy'n gyfrifol am weinyddu'r gofrestr Tai Teg hefyd, sef y Gofrestr Tai Fforddiadwy, ar ran cymdeithasau tai, awdurdodau lleol a Pharc Cenedlaethol Eryri sy'n cynnig gwahanol opsiynau o ran unedau fforddiadwy, prun a yw'n cael ei rentu (rhent canolradd), neu pryniant a chymorth trwy Perchnogaeth trwy rhent neu Eiddo Rhanberchnogaeth.

Cyfanswm nifer yr unedau a enwebwyd drwy gyfrwng Tai Teg hyd yma:

Blwyddyn	Nifer yr unedau
2018.2019	200
2019.2020	300
2020.2021	352
2021.2022	542
2022.2023	367
Cyfanswm	1,761

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Roedd nifer yr unedau yn is yn 2022-23 o'i gymharu â 2021-22 gan fod safleoedd adeiladu wedi cau yn ystod cyfyngiadau Covid ac ers iddynt ail-agor mae costau deunyddiau wedi cynyddu ac mae hyn yn cael ei adlewyrchu yn nifer yr unedau sy'n dod trwy Tai Teg.

Mae Grŵp Cynefin yn gweithio mewn partneriaeth â Chyngor Gwynedd, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Theatr Bara Caws a rhanddeiliaid lleol i arwain at ddatblygu Prosiect Iechyd a Llesiant i Benygroes a Dyffryn Nantlle – Canolfan Lleu. Yr egwyddorion craidd yw gweithio mewn partneriaethau cryfach i wella llesiant a gweithio tuag at gyd-gynhyrchu iechyd da, ac mae'n cynnwys ymrwymiad craidd i adeiladu amgylchedd llesiant newydd, gwell parth y cyhoedd i'r ardal a chynnig tai cynaliadwy wedi'i seilio ar anghenion lleol a nodwyd. Mae'r datblygiad yn cynnwys:

- **Canolfan Iechyd** – bydd y ddarpariaeth yn cynnwys gwasanaethau meddygon teulu, gwasanaethau deintyddol, Bydwreigiaeth Gymunedol, Nyrsys Ardal, Gwasanaethau Iechyd Meddwl, Gwasanaethau Plant, gweithwyr cymdeithasol a swyddfeydd i staff a fferyllfa gymunedol.
- **Canolfan Gymuned** – gwagle aml-ddefnydd i'r trydydd sector, darpariaeth ieuenctid ac addysg oedolion. Bydd yn cynnwys cegin gymunedol a chaffi bychan.
- **Dwy uned fusnes** – unedau bach i fusnesau sy'n dechrau.
- **Meithrinfa** – lle i 60 o blant, gwagle awyr agored addysgol ychwanegol yng ngardd y cartref gofal.
- **Swyddfeydd Grŵp Cynefin** – dyluniad agored, lle i 56 swyddog.
- **Cartref Gofal** – cartref gofal 32 ystafell wely a fydd yn cynnwys darpariaeth dementia. Y dyluniad wedi'i lunio fel y gellir ei droi'n ddarpariaeth dementia 100% os bydd angen.
- **Gofal Ychwanegol Ysgafn** - 17 fflat i bobl hŷn, 10 fflat dwy ystafell wely a saith fflat un ystafell wely. Bydd y ddarpariaeth yn rhannu rhai ardaloedd cymunedol gyda'r cartref gofal.
- **Theatr Bara Caws** – theatr 70 sedd, dwy stiwdio a swyddfa.

Mae datblygiad Canolfan Lleu yn rhagweld buddsoddiad cyfalaf o tua £52 miliwn heb gynnwys Treth ar Werth.

Hyd yma mae'r prosiect wedi derbyn cyllid partneriaeth gan y Gronfa Gofal Integredig a'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol a'r Gronfa Rhyddhau Tir, gwerth cyfanswm o £1,956,905. Yn dilyn cymeradwyo'r Achos Amlinellol Strategol dyfarwyd grant gwerth £1.2 miliwn drwy'r Gronfa Gyfalaf Integreiddio ac Ailgydbwysu Iechyd a Gofal Cymdeithasol ym mlwyddyn ariannol 2023/24.

Amcan 5: Twf Cadarn a Chynaliadwy

Byddwn yn arddangos yr arferion arweinyddiaeth, llywodraethu a rheolaeth gorau fel grŵp

Adroddodd Grŵp Cynefin i'r Pwyllgor Llywodraethu ym mis Mehefin 2022 ei fod yn bodloni 88% o ofynion Cod Llywodraethu Cartrefi Cymunedol Cymru, gyda rhai meysydd i'w gwella a'u cryfhau. Cynhwyswyd y gweithredoedd hynny yn y Cynllun Gwella Llywodraethu i weithio tuag at gydymffurfio'n llwyr. Fodd bynnag, yn dilyn diwygio'r farn rheoleiddio bydd adolygiad llywodraethu cynhwysfawr yn cael ei gynnal gan ddarparydd allanol, fel y cytunwyd yn yr Ymrwymiad Gwirfoddol. Bydd yr adolygiad hwn yn cael ei gwblhau erbyn mis Tachwedd 2023.

Cymeradwywyd Polisi Arbedion ac Effeithlonrwydd gan y Bwrdd ym mis Mawrth 2022. Y targed lefel uchel i gynyddu'r cyllidebau cynnal a chadw cynlluniedig yn 2022/23 oedd £95,000. Byddai effeithlonrwyddau caffael yn 22/23 yn darparu £87k yn y flwyddyn a £159k dros gyfnod y cytundebau yn ychwanegol at arbedion cyllidebu. Bydd parhau i sicrhau effeithlonrwyddau caffael, rheoli'r gyllideb a gwella prosesau a gweithdrefnau yn sicrhau cyflawni'r targedau.

Cytunodd Grŵp Cynefin i fuddsoddi mewn meddalwedd pwrpasol i fesur gwerth cymdeithasol ein gwasanaethau yn ystod 2022/23, meddalwedd 'Impact Reporting,' ar gost o ychydig dros £7,000 a osodwyd ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Bydd buddsoddi yn y meddalwedd hwn yn rhoi llwyfan pwrpasol i fesur ac adrodd ar werth cymdeithasol ein gwaith, felly dros amser byddwn yn medru profi gwerth ein prosiectau cymunedol i eraill, gwella ein systemau a'n trefniadau i gael y gwerth mwyaf a bod yn atebol i'n rhanddeiliaid, ein cwsmeriaid a'n buddsoddwyr.

Mae'r meddalwedd hefyd yn ein galluogi i fesur arbedion carbon fel rhan o'r strategaeth cynaliadwyedd, ac mae'n ein galluogi ni i fonitro a mesur gwerth cymdeithasol ein cytundebau gyda chyflenwyr.

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Lluniwyd Strategaeth Llesiant Staff, 'Byd o Les,' gyda chymorth arbenigwr allanol. Fe'i lansiodd ym mis Medi 2022, gyda grŵp ffocws staff yn arwain ar weithgareddau a gwybodaeth am les. Cynhaliwyd adolygiad yr achrediad Buddsoddwyr mewn Pobl hefyd yn yr Hydref 2022, gan gadw ein 'Gwobr Arian.' Mae 'Strategaeth Pobl' newydd wrthi'n cael ei llunio ar hyn o bryd, sy'n nod strategol ar gyfer 2023/24.

PRIF WEITHGAREDDAU GRŴP CYNEFIN

Fel landlord cymdeithasol cofrestredig mae Grŵp Cynefin yn:

- Rheoli mwy na 4,900 o gartrefi ar draws Gogledd Cymru a gogledd Powys.
- Darparu gwasanaethau landlord trwy rwydwaith o swyddfeydd lleol yn y Bala, Dinbych, Llangefni a Phenygroes
- Annog tenantiaid i ddylanwadu ar berfformiad a gwella'r gwasanaethau a dderbynnir ganddyn nhw a'u cymunedau
- Datblygu cartrefi o bob math mewn ymateb i anghenion lleol; ar gyfer teuluoedd, pobl sengl, pobl hŷn ac unigolion bregus ag anghenion cefnogaeth
- Meddu ar fuddiant yn neu'n rhan-berchen eiddo neu wedi hwyluso bron i 1000 o gartrefi marchnad ganolraddol ar gyfer pobl na fedrant brynu cartref addas ar y farchnad agored
- Gweinyddu Cofrestri Tai Fforddiadwy ar gyfer y chwe awdurdod lleol yng Ngogledd Cymru
- Cefnogi Hwyluswyr Tai Gwledig sy'n cefnogi ymdrechion cymunedau i gynyddu'r cyflenwad tai ar gyfer pobl leol
- Buddsoddi ym Mhartneriaeth Tai Cymru (menter ar y cyd gyda thri grŵp tai arall), sydd wedi darparu bron i 1,800 o gartrefi rhent canolraddol ychwanegol ers ei ffurfio yn 2011. Yn ystod blwyddyn ariannol PTC Ionawr - Rhagfyr 2023, bu i Grŵp Cynefin ychwanegu 2 eiddo PTC newydd i'w stoc, sy'n gwneud cyfanswm o 142.
- Cwblhaodd Grŵp Cynefin 97 uned newydd yn ystod 2022-23, yn erbyn targed o 120 uned
- Yn ystod 2022-23 buddsoddodd Grŵp Cynefin dros £7.3m (2022 - £8.3m) yn ei stoc dai. Roedd hyn yn cynnwys buddsoddiad sylweddol mewn ôl-osod yn ein cartrefi i'w gwneud yn fwy ynni effeithlon.

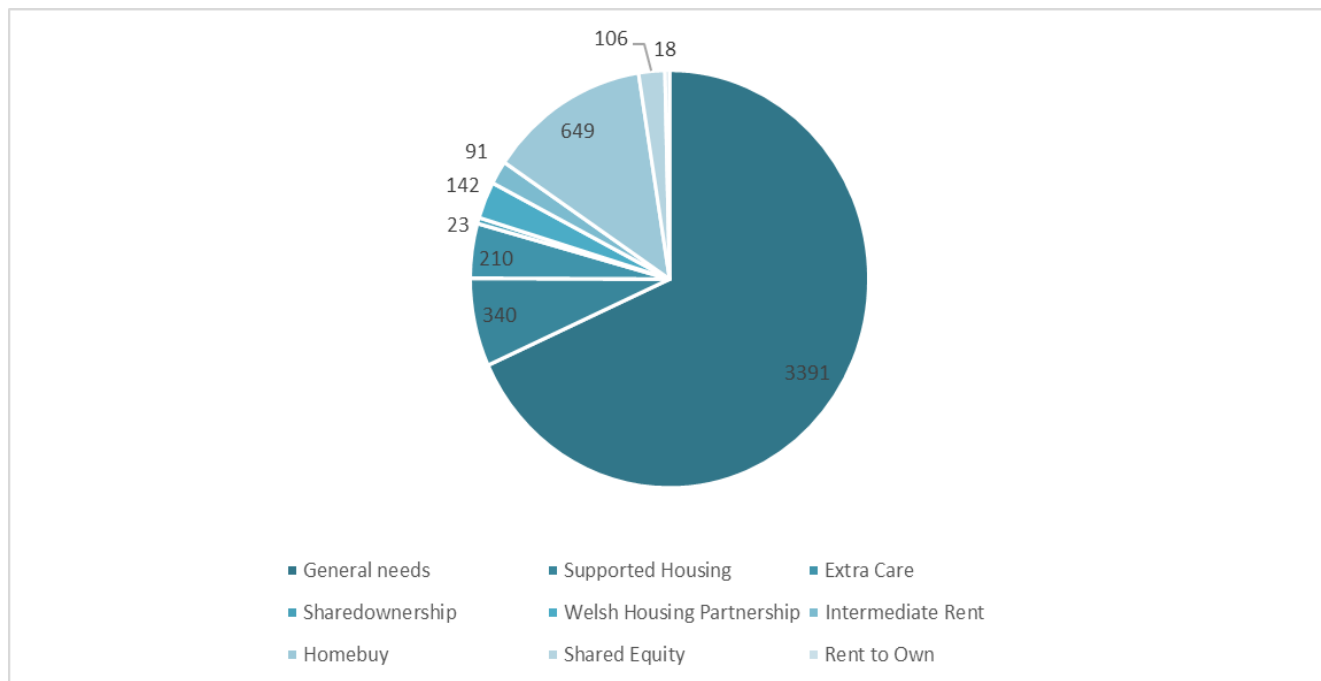
Fel grŵp o fusnesau cymdeithasol mae Grŵp Cynefin hefyd yn darparu 'mwy na thai' drwy gyfrwng:

- Rheoli dwy asiantaeth Gofal a Thrwsio trwy ddau is-gwmni (Canllaw (Eryri) Cyf a Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych) sy'n gwneud addasiadau hanfodol i gartrefi pobl hŷn a phobl ag anableddau
- Darparu gwasanaethau cymorth yn seiliedig ar dai trwy gyfrwng Gorwel, uned fusnes mewnol Grŵp Cynefin, sy'n galluogi unigolion a theuluoedd i fyw'n annibynnol; yn cynnwys dioddefwyr cam-drin domestig, pobl ddigartref, pobl hŷn a phobl ag anghenion cefnogaeth iechyd meddwl
- Rheoli'r prosiect cyflogaeth a hyfforddiant galwedigaethol Wardeiniaid Ynni Cymunedol sydd bellach yn gweithredu ar draws Gogledd Cymru a Phowys
- Rheoli Canolfan Fenter Congl Meinciau ym Mhenrhyn Llŷn, Gwynedd
- Rheoli canolfan fenter ieuencid HWB Dinbych yn Ninbych
- Rheoli menter 'Y Shed' yng Ngallt Melyd, menter sydd wedi trawsnewid hen adeilad rheilffordd gwag yn ganolfan gyda siop, caffi, gwybodaeth am y dreftadaeth leol, ac unedau busnes.
- Gweithredu fel Ymddiriedolwr Corfforaethol dwy elusen elusendai, Elusen Elizabeth Owen, Llanfair DC a Thai Ellen Glynne, Llandwrog.
- Darparu unedau busnesau ar gyfer grwpiau cymunedol yn Llangefni.

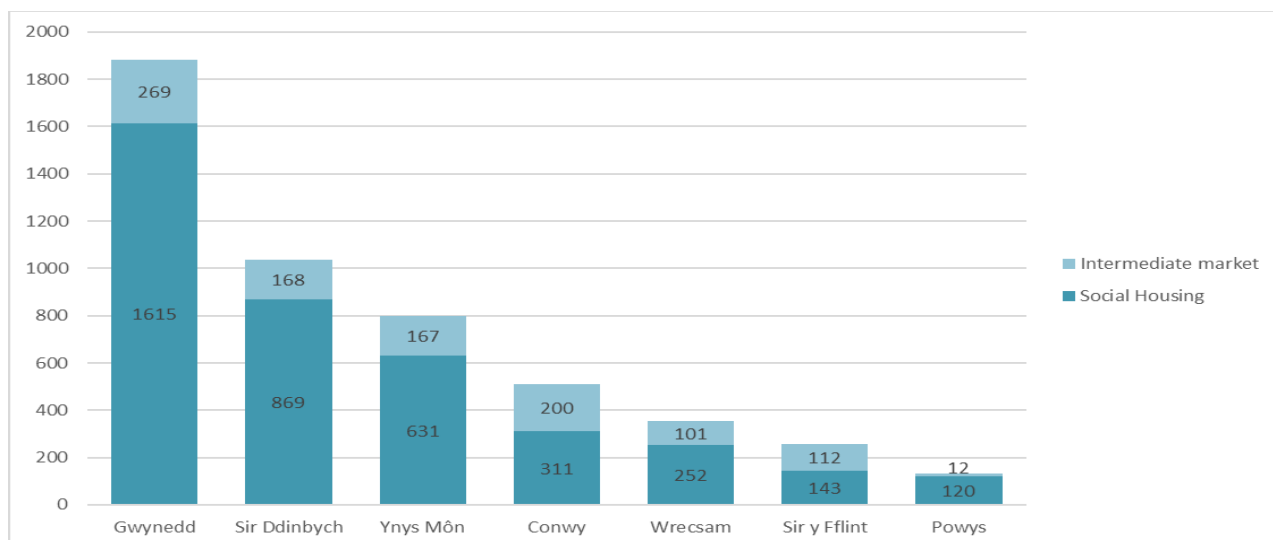
Grŵp Cynefin yw un o'r unig gymdeithasau tai yng Nghymru sy'n cynnal ei fusnes mewnol yn gyfan gwbl drwy gyfrwng y Gymraeg ac mae'n hynod o falch o'r nodwedd unigryw hwn. Mae hyn yn ei gwneud yn haws i'w holl gwsmeriaid fedru sgwrsio ag unrhyw un yn y gymdeithas yn eu dewis iaith.

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Graff 1: Stoc Tai @ 31/03/23 – Yn ôl math o eiddo

Graff 2: Stoc Tai @ 31/03/23 – Yn ôl Awdurdod Lleol

Materion Ariannol a Thrysorlys

Mae Grŵp Cynefin wedi mabwysiadu Polisi Rheoli Trysorlys cadarn ac mae'r Bwrdd yn cymeradwyo'r Strategaeth Trysorlys yn flynyddol. Cyflwynir adroddiadau trysorlys chwarterol i'r Pwyllgor Cyllid a Thwf sy'n dangos bod Grŵp Cynefin yn cydymffurfio'n barhaus â'i Bolisi Rheoli Trysorlys. Cymeradwywyd adolygiad o Bolisi Rheoli'r Trysorlys gan y Bwrdd Rheoli ym mis Mawrth 2023.

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Yn y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2023 mae portffolio benthyciadau Grŵp Cynefin yn dangos fod gan y Gymdeithas fenthyciadau gwerth £135m gydag oddeutu 90% o'r rhain ar gytundeb cyfradd llog sefydlog. Mae hyn yn uwch na'r isafswm o 60% yn mholisi Rheoli Trysorlys Grŵp Cynefin. Gweithredwyd y Cytundeb Prynu Nodyn tymor hir gwerth £40m ym mis Awst 2021 pan dderbyniwyd y gyfran ddechreuol o £30m, a derbyniwyd yr ail gyfran o £5m ym mis Awst 2022. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol roedd gan Grŵp Cynefin hylifedd digonol yn ei le am tua 18 mis, ac roedd lefel y cytundebau cyfradd llog sefydlog tua 90%. Bydd Grŵp Cynefin yn parhau i gydymffurfio â chyfamodau benthyciad pob un o'i fenthycwyr bob amser.

Yn unol â gofynion Llywodraeth Cymru cynhelir profion straen cynhwysfawr y rhagfynegiadau ariannol 30 mlynedd yn flynyddol gyda'r Bwrdd Rheoli, a thrafodir strategaethau lliniaru potensial.

Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ei Farn Rheoleiddio ym mis Tachwedd 2022, a derbyniodd Grŵp Cynefin farn 'Cydydffurfio' ('Gwyrdd') ar gyfer Llywodraethu a Gwasanaethau i Denantiaid ac ar gyfer Hyfywedd Ariannol. O ganlyniad roedd y Rheoleiddiwr o'r farn fod Grŵp Cynefin yn adnabod ac yn rheoli risgiau newydd a oedd yn dod i'r amlwg yn briodol ac yn bodloni ei ofynion hyfywedd ac yn meddu ar y capasiti ariannol i ymdrin â sefyllfaoedd yn briodol. Fodd bynnag, yn dilyn yr hunan atgyfeirio, cafodd y farn hon ei israddio ym mis Mawrth 2023 i 'Cydydffurfio' (melyn) o ran hyfywedd ariannol a 'ddim yn cydydffurfio' (oren) o ran llywodraethu a gwasanaethau i denantiaid.

Roedd trosiant y Grŵp yn y flwyddyn yn £33m (2022 - £31m) gyda £24m (2022 - £22m) yn dod o incwm rhent a thâl gwasanaeth. Roedd gwarged y Grŵp am y flwyddyn yn £1.7m (2022 - £1.7m) ac yn dilyn yr addasiad pensiwn buddiant diffiniedig a oedd yn ofynnol yn ystod y flwyddyn yn dangos colledion actiwaraid o £1m (2022- incwm o £3.6m), roedd y cronfeydd refeniw yn £32.3m (2022 - £31.7m) ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Mae'r Bwrdd Rheoli yn ystyried hyn yn ganlyniad cadarnhaol am y flwyddyn. Roedd gwerth llyfr net y stoc tai yn £312m ar ddiwedd y flwyddyn ariannol (2022 - £303m).

Perfformiad Cyffredinol

Mae staff Grŵp Cynefin wedi ymrwymo'n llwyr i ddarparu'r gwasanaethau gorau y gallant. Mae gwerth am arian a'r angen i foderneiddio rhai o wasanaethau rheng flaen allweddol y sefydliad wedi arwain at adolygiad strategol o'i wasanaeth Chynnal a Chadw, gyda'r bwriad o ddarparu gwasanaeth gwell fyth i denantiaid.

Parhaodd rhoi cymorth a chefnogaeth i'n tenantiaid yn flaenoriaeth uchel i Grŵp Cynefin yn 2022-23. Roedd y perfformiad ôl-ddyledion rhent yn 2.59% (2.17% 21/22) yn erbyn targed o 2.50% (2.00% 21/22) fel y pennwyd gan y Pwyllgor Cwsmeriaid a Chymunedau.

Roedd y ffigur ôl-ddyledion rhent net wedi cynyddu erbyn diwedd mis Mawrth 2023. Fodd bynnag, rhagwelwyd y byddai lleihau'r ôl-ddyledion yn her fawr, yn enwedig o gofio'r cynnydd mewn costau byw a'r lleihad mewn cymorth allanol, fel cronfeydd Costau Tai Disgresiynol. Roedd yr ôl-ddyledion net ar ddiwedd mis Mawrth o 2.59% yn cyfateb i £569,685 o'i gymharu gyda'r cyfanswm rhent a gasglwyd, sef £21,975,430.

Mae 1,422 (37%) o denantiaid yn derbyn Credyd Cynhwysol. Mae Grŵp Cynefin yn derbyn taliadau uniongyrchol gan yr Adran Gwaith a Phensiynau ar gyfer 559 (39%) o'r tenantiaid hyn. Mae hyn yn gynydd o 112 ers mis Mawrth 2022. Hefyd mae Grŵp Cynefin wedi pennu targed strategol ar gyfer 2022-23 i gefnogi 32+ o unigolion i gael swydd gyflogedig neu hunangyflogaeth.

Perfformiad Amgylcheddol, Cymdeithasol a Llywodraethu

Cynhyrchodd Grŵp Cynefin ei Dystysgrif Cydydffurfio â'r meini prawf Perfformiad Amgylcheddol, Cymdeithasol a Llywodraethu dan ddarpariaethau ei gytundebau benthycia, a oedd yn dangos ei berfformiad ar 31 Mawrth 2023 yn erbyn y tri targed perfformiad a bennwyd, sef:

- i. Roedd Perfformiad Ynni eiddo newydd yn Gyfartalog, 93 Tystysgrif Perfformiad Ynni (yn erbyn tared o 86) ac
- ii. Roedd meini prawf Perfformiad Ynni y stoc a oedd yn bodoli eisoes yn Gyfartalog, 69.7 Tystysgrif Perfformiad Ynni (yn erbyn tared o 70); a

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

- iii. 36 o bobl (a oedd, yn union cyn hynny, yn ddi-waith) yn cael cymorth tuag at waith cyflogedig, neu waith hunangyflogedig (yn erbyn targed o 32).

Yr Amgylchedd Gweithredu

Fel cymdeithas dai, mae Grŵp Cynefin yn parhau i weithredu o fewn amgylchedd cymhleth gyda heriau a gofynion cyfnewidiol yn wleidyddol, economaidd, cymdeithasol ac yn amgylcheddol

Profodd 2022-23 i fod yn flwyddyn heriol arall, gyda chostau busnes cynyddol oherwydd y cynnydd mewn costau deunyddiau adeiladu a chostau llafur, costau cyfleustodau'n cynyddu a chyfraddau llog yn cynyddu drwy gydol y flwyddyn. Daeth Polisi Pennu Rhent Cymdeithasol newydd yn weithredol ar 1 Ebrill 2022 ac fe'i datblygwyd yn unol â pholisi rhent cymdeithasol 2020 – 2025 Llywodraeth Cymru. Anelwyd y polisi at wella'r mesurau fforddiadwydd i drigolion tai cymdeithasol cyfredol a rhai'r dyfodol drwy ddangos bod ein cartrefi a'n gwasanaethau ni yn cynrychioli gwerth am arian tra'n sicrhau bod ein eiddo yn parhau'n gynaliadwy yn y tymor hir. Datblygodd Grŵp Cynefin Bolisi Effeithlonrwydd ac Arbedion newydd gyda'r nod o greu arbedion ariannol ac anariannol (gwella effeithlonrwydd) ac uchafu cynhyrchu incwm.

Mae'r angen yn parhau am dai fforddiadwy o ansawdd da, yn fwy felly mewn rhai lleoliadau gwledig yng Nghymru oherwydd yr argyfwng tai, a'r ffyniant ail gartrefi. Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod targed uchelgeisiol i ddarparu 20,000 o gartrefi cymdeithasol carbon isel newydd ac mae wrthi'n ymgynghori ar y Safon Ansawdd Tai Cymru ddiweddaraf (SATC), y cyfeirir ati fel SATC 2, sef y maes ffocws mwyaf sylweddol ar ôl-osod / datgarboneiddio y stoc tai presennol. O ystyried pwysigrwydd lleihau allyriadau carbon yn y dyfodol, bydd yr her o wella perfformiad ynni ein stoc tai yn allweddol

Yr Agenda Datgarboneiddio

Ym mis Mehefin 2019 cyflwynodd Llywodraeth Cymru darged ar gyfer allyriadau carbon sero o dai hunan-berchnogaeth a rhentu preifat erbyn 2050, gyda'r sector tai cymdeithasol i gyrraedd y targed hwn erbyn 2030. Dilynwyd y datganiad gan yr adroddiad 'Cartrefi Gwell, Cymru Well, Byd Gwell' i'r Cynulliad gan y Grŵp Cynghori Datgarboneiddio Cartrefi yng Nghymru.

Fel y crybwyllwyd uchod, datblygodd Grŵp Cynefin Strategaeth Cynaliadwydd ar gyfer y grŵp cyfan a gymeradwywyd gan y Bwrdd Rheoli ym mis Chwefror 2022. Penododd Grŵp Cynefin yr Ymddiriedolaeth Carbon i hwyluso'r gwaith hwn, a gwnaethant hwyluso sesiynau ymgynghori â'r staff, tenantiaid a'r Tîm Arweinyddiaeth. Cynhaliwyd gweithdai strategol ag aelodau'r Bwrdd Rheoli hefyd a chyflwynwyd y Strategaeth a'r Cynllun Gweithredu i'r Pwyllgor Cwsmeriaid a Chymunedau er mwyn trafod y blaenoriaethau allweddol. Mae Grŵp Cynefin wedi penodi Hyrwyddwr Datgarboneiddio o blith aelodau'r Bwrdd Rheoli, a bydd yn sefydlu 'Grŵp Gwyrdd' yn cynnwys tenantiaid, staff ac aelodau'r Bwrdd Rheoli i oruchwylio'r strategaeth a'r cynllun gweithredu. Gwnaeth Grŵp Cynefin benodi Rheolwr Ynni ac Ôl-osod newydd ym mis Awst 2023 a fydd yn gweithio'n agos ag arbenigwyr allanol i gyflawni'r Strategaeth.

Safon Ansawdd Tai Cymru (SATC)

Cyflwynwyd Safon Ansawdd Tai Cymru (SATC) am y tro cyntaf yn 2002 yn ei gwneud yn ofynnol i'r holl landlordiaid cymdeithasol wella eu stoc tai i lefel dderbyniol erbyn mis Rhagfyr 2020. Mae'r Safon yn sicrhau bod anheddau yn rhai ansawdd da ac yn addas ar gyfer anghenion y trigolion presennol a thrigolion y dyfodol. Mae SATC yn cynnwys meini prawf i fodloni'r safon; mae'r rhain yn cynnwys i'r angen fod mewn cyflwr da, bod yn ddiogel gyda gwresogi digonol, defnyddio tanwydd yn effeithlon ac wedi'u inswleiddio'n dda. Tra bod mwyafrif y landlordiaid cymdeithasol wedi bodloni'r safon ac yn parhau i'w gynnal, cytunwyd ar estyniad y tu hwnt i'r dyddiad cyflawni gwreiddiol gan y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol ble roedd angen. Mae Llywodraeth Cymru yn y broses o adolygu ac ymgynghori ynghylch SATC ar hyn o bryd, a disgwylir datganiad ynghylch SATC2 ym mis Tachwedd 2023. Rhagwelir y bydd datgarboneiddio yn rhan annatod o'r safon newydd.

Adroddodd Grŵp Cynefin i Lywodraeth Cymru @ 31/03/23 ei fod yn 100% cydymffurfio gyda methiannau derbyniol, fel a ganlyn:

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

3,698 stoc @ 31.03.23 gyda 2,792 yn cydymffurfio'n llwyr a 906 yn cydymffurfio yn ddarostyngedig i fethiannau derbyniol.

Mae Grŵp Cynefin yn gweithio gyda'i ymgynghorwyr i sicrhau bod y gwaith i fynd i'r afael â pherfformiad SATC yn cael ei broffilio a'i gynllunio i barhau i leihau nifer y 'Methiannau Derbyniol' mor effeithlon ac mor gyflym ag y bo modd, yn unol â'r gyllideb a'r adnoddau sydd ar gael.

Yn ystod 2022/23 comisiynwyd cynghorwyr allanol i gynnal arolwg cyflwr eiddo ar ein holl stoc, a fydd yn hysbysu'r datganiadau SATC yn y dyfodol, yn darparu sail cynhwysfawr i'n gofynion buddsoddi ar gyfer y rhagolwg cynnal a chadw cynlluniedig 30 mlynedd, rhoi gwybodaeth i gwsmeriaid Grŵp Cynefin am y gwaith disgwylidiedig ac yn darparu sicrwydd annibynnol ynghylch cyflwr eiddo Grŵp Cynefin. Comisiynwyd dadansoddwyr data allanol hefyd, ynghyd â meddalwedd arbenigol, i ddadansoddi'r data am y stoc wrth iddo gael ei gasglu. Bwriedir cynnal arolwg cyflwr eiddo o 100% o'r holl stoc erbyn mis Mawrth 2024.

Iechyd a Diogelwch

Cynhaliodd Grŵp Cynefin adolygiad mewnol o reoli asedau a chyfrifoldebau iechyd a diogelwch landlord ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2022-23, ym mis Mawrth 2023, gan ei bod yn amlwg nad oedd y cofnodion a'r prosesau cywir yn bodoli i ddarparu sicrwydd llawn ynghylch data cydymffurfio.

Buddsoddwyd yn helaeth a gwnaed cynnydd cynhwysfawr, yn cynnwys:

- Sefydlu Tîm Cydymffurfio interim arbenigol yn arbenigo ym meysydd diogelwch tân, asbestos, cynnal a chadw, dadansoddi data a rhaglen meddalwedd Technoleg Gwybodaeth arbenigol
- Comisiynu arbenigwr allanol i gynnal arolygon cyflwr eiddo ar 100% o'r stoc tai erbyn diwedd mis Mawrth 2024
- Comisiynu systemau meddalwedd arbenigol i reoli data am gyflwr y stoc, diogelwch tân ac asbestos ac i graffu ar dystysgrifau cydymffurfio
- Datblygu Dangosfwrdd Cydymffurfio newydd, a gyflwynir i'r Bwrdd a'r Rheoleiddiwr yn fisol.
- Cwblhau'r rhaglen waith asbestos erbyn Tachwedd 2025 a bod yr holl arolygon rheoli wedi'u cwblhau ar gyfer 2025 ar gyfer anheddau ac eiddo nad ydynt yn anheddau.
- Datblygu llwyfan o'r enw Smart Survey i roi'r data synhwyrdd CO2 sy'n ofynnol ar gyfer gosodiadau synhwyrdd presennol, wrth newid a gosod synhwyrdd newydd.
- Asesiadau Risg Dŵr yn ein holl Eiddo Cysgodol a Gofal Ychwanegol wedi ei adolygu a'i gofnodi gan staff ar y safle

Dyma'r data gwella Perfformiad Cydymffurfio:

	Mis Gorffennaf 2023	Mis Rhagfyr 2022
Gwresogi - Nwy	100%	100%
Gwresogi - Tanwydd solid	100%	34%
Gwresogi - Olew	100%	93%
Gwresogi - Pwmp gwres o'r aer	100%	0%
Gwresogi - Pwmp gres o'r ddaear	100%	0%
Trydanol	96%	99%
CO2	57%	0%
Asbestos - annedd	39%	8%
Asbestos - eiddo nad yw'n annedd	72%	8%
Dŵr	84%	32%
Asesiadau Risg Tân	100%	19%

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Diogelu a thrais domestig

Mae gan Grŵp Cynefin gyfrifoldeb i ddiogelu a hyrwyddo lles tenantiaid a staff ac mae mewn sefyllfa dda i nodi materion cam-drin yng nghartref y teulu ac yn y gymuned ehangach, gyda gwybodaeth am anghenion lleol, ochr yn ochr â mynediad at wybodaeth am gyllid teulu, a mynediad i amgylcheddau cartref. Adolygwyd y Polisi Diogelu ym mis Chwefror 2020, ac mae'r holl staff yn derbyn hyfforddiant rheolaidd.

Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant

Un o'r nodau strategol a bennwyd ar gyfer 2022-23 oedd datblygu Strategaeth Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant, a chymeradwywyd y strategaeth gan y Bwrdd Rheoli ym mis Mai 2023. Y camau nesaf fydd adolygu'r Polisi Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant a llunio Cynllun Gweithredu cysylltiedig i'w roi ar waith yn 2023-24 i ddatblygu'r gwaith yn y maes hwn.

Mae data Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant y Bwrdd yn cael ei fonitro, a chynhelir ymgyrchoedd recriwtio i dargedu grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol. Yr ymgyrch diweddaraf yw recriwtio Cadeirydd sy'n siarad Cymraeg a chynyddu nifer aelodau Bwrdd Grŵp Cynefin sy'n siarad Cymraeg o fis Medi 2023.

Staff Grŵp Cynefin

Ar ddiwedd Mawrth 2023, roedd y dangosyddion allweddol perfformiad fel â ganlyn:

	2023	2022
Nifer o staff ar ddiwedd y flwyddyn	278	267
Cyfystyr â llawn amser	237	221
Rhaniad rhwng cyflogaion benywaidd/gwrywaidd	68 Gwryw 210 Benyw	68 Gwryw 199 Benyw

Mae gan Grŵp Cynefin staff talentog a llawn cymhelliant sydd wedi ymrwymo i alluogi'r sefydliad i gyflawni amcanion ei Gynllun Corfforaethol, a darparu'r gwasanaethau gorau i'w gwsmeriaid.

Dulliau o reoli risg a chwant am risg

Mae Grŵp Cynefin yn defnyddio dull 'tair llinell amddiffyn' i ymdrin â risg, gyda'r risgiau'n cael eu rheoli ar ffordd electronig er rhyddineb monitro.

Mae'r prif risgiau'n cynnwys: diffyg hyfywedd ariannol, diffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau, methiant i ddarparu gwasanaethau effeithiol i denantiaid neu ddefnyddwyr gwasanaethau, methiant i gynnal busnes effeithiol a niwed i enw da'r sefydliad. Mae mesurau rheoli yn eu lle ar gyfer yr holl risgiau a nodwyd i liniaru neu reoli eu heffaith ar y Grŵp.

Ym mis Hydref 2022, penderfynodd y Pwyllgor Archwilio a Risgiau ddynodi mwyafrif y cyfarfod i gynnal ymarfer 'plymio dwfn' i edrych yn fanwl ar y risgiau a chael cyfle i drafod ac adnabod unrhyw risgiau newydd neu risgiau a oedd yn amlygu eu hunain.

Mae Grŵp Cynefin yn adnabod y risgiau trysorlys elfennol sy'n ei wynebu, sy'n cynnwys risg hylifedd, risg credyd gwrth-bartion, risg cyfradd llog a risg cyfreithiol/rheoleiddiol. Mae'r holl risgiau'n cael eu cynnwys yn y Gofrestr Risgiau Strategol, sy'n cynnwys (ond heb eu cyfyngu) i fesurau rheoli allweddol i'w liniaru fel a ganlyn:

- Polisi a threfniadau Rheoli Trysorlys cadarn, gyda'r Polisi'n cael ei adolygu'n flynyddol gan y Bwrdd
- Adroddiadau Rheoli Trysorlys rheolaidd i'r Pwyllgor Cyllid a Thwff
- Adroddiadau rheolaidd ar berfformiad yn erbyn y 'rheolau aur'
- Adolygu cyfraddau credyd gwrth-bartion yn rheolaidd
- Monitro wythnosol y perfformiad ôl-ddyledion rhent
- Monitro'r rhagfynegiad llif arian 24 mis yn wythnosol
- Cyngor a chymorth cyfreithiol a thrysorlys cynhwysfawr gan ymgynghorwyr a chynghorwyr cyfreithiol

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Rheolir risgiau gan berchnogion risg wedi'u henwi, a'u monitro'n fisol gan y Tîm Arweinyddiaeth ac yn chwarterol gan y Pwyllgor Archwilio a Risgiau. Mae'r holl bapurau blaen i'r Bwrdd ac i Bwyllgorau yn cynnwys cyfeirio ar risgiau, a dolenni i unrhyw risgiau a mesurau rheoli cyfredol.

Bydd y fframwaith Rheoli Risgiau yn cael ei adolygu fel rhan o'r Adolygiad Llywodraethu, sy'n un o ofynion yr Ymrwymiad Gwirfoddol.

Rheolaeth Ariannol Fewnol

Yn unol â Chylchlythyr Cymdeithasau Tai Llywodraeth Cymru – 'RSL 02/10: Rheolaethau ac adrodd mewnol', mae'r Bwrdd Rheoli yn cydnabod ei fod yn gyfrifol am system rheolaeth fewnol y grŵp ac am ddiogelu asedau'r grŵp, ac felly, am gymryd camau rhesymol er mwyn amddiffyn a chanfod twyll ac unrhyw afreoleidd-dra arall.

Mae'r Bwrdd Rheoli yn caffael gwasanaethau Archwilydd Mewnol annibynnol, er mwyn rhoi gwerthusiad gwrthrychol iddo a barn ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd cyffredinol rheolaeth risg a rheolaeth fewnol y grŵp. Cynhaliwyd proses dendro ffurfiol gan y Pwyllgor Archwilio a Risg yn ystod 2021-22 gan fod cytundeb y darparwyd cyfredol, BDO, yn diweddu ym mis Mawrth 2022 yn dilyn estyniad 12 mis a gymeradwywyd yn 2021. Y darparwyd llwyddiannus a benodwyd oedd Mazars, a ddechreuodd ddarparu'r gwasanaeth ar 01/04/22 am gyfnod o dair blynedd.

Mae'r Cynllun Archwilio Mewnol yn cael ei gymeradwyo'n flynyddol gan y Pwyllgor Archwilio a Risg. Archwilwyr Mewnol ar gcontract allanol sy'n cyflawni'r cynllun archwilio mewnol, a chyflwynir yr adroddiadau i'r Pwyllgor Archwilio a Risg i'w cymeradwyo. Mae'r cynnydd o ran gweithredu'r argymhellion hefyd yn cael ei adrodd i'r Pwyllgor Archwilio a Risg bob chwarter. Mae'r cynllun Archwilio Mewnol yn seiliedig ar gydbwysedd o asesiadau risg a systemau, ac mae wedi'i gynllunio i adolygu'r system rheolaeth fewnol ar bob agwedd ar weithgareddau'r grŵp. Mae'r adolygiadau wedi'u cynllunio i roi sicrwydd rhesymol, ond nid absoliwt, ynghylch:

- dibynadwydd y wybodaeth ariannol a gyflwynir ac a ddefnyddir gan y grŵp;
- cynnal cofnodion cyfrifyddu cywir; a
- diogelu asedau'r grŵp rhag unrhyw gamddefnydd.

Y gweithdrefnau sydd wedi'u sefydlu sydd wedi'u cynllunio i ddarparu rheolaethau ariannol mewnol effeithiol yw:

- rheoliadau ariannol ysgrifenedig ac awdurdodau dirprwyedig;
- systemau cynhwysfawr o adrodd ariannol gan gynnwys cyllidebau blynyddol a chyfrifon rheoli chwarterol yn cael eu hadrodd i'r Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Bwrdd, sy'n dangos perfformiad gwirioneddol yn erbyn y gyllideb ac yn tynnu sylw at unrhyw amrywiadau;
- adroddiadau archwilio mewnol yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio a Risg, hefyd y cynnydd o ran gweithredu'r argymhellion;
- strwythurau rheoli ac adrodd wedi'u diffinio'n glir;
- Cynllun Busnes pum mlynedd wedi'i ddiwygio'n flynyddol gan ymgorffori rhagolygon ariannol, a
- rhagolwg ariannol 30 mlynedd a adolygir yn flynyddol, sy'n ofynnol gan Lywodraeth Cymru, a gyflwynir iddynt yn flynyddol, sy'n allosod cyfeiriad ariannol y grŵp

Grŵp Cynefin fel 'Busnes Gweithredol'

Ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2022-23, ym mis Mawrth 2023, cynhaliodd Grŵp Cynefin adolygiad mewnol o faes rheoli asedau ac iechyd a diogelwch landlord.

Yn dilyn yr adolygiad hwn gwnaed y penderfyniad i hunan gyfeirio'r sefydliad at Rheoleiddiwr Tai Llywodraeth Cymru gan ei bod yn amlwg nad oedd y cofnodion a'r prosesau cywir yn bodoli i ddarparu sicrwydd ynghylch cydymffurfio.

Arweiniodd hyn at ddiwygio'r Farn Rheoleiddio i 'cydymffurfio (melyn)' o ran hyfywedd ariannol a 'diffyg cydymffurfio (oren)' o ran llywodraethu a gwasanaethau i denantiaid. Ymrwymodd Grŵp Cynefin i Ymrwymiad Gwirfoddol ar 27 Mawrth 2023, ac mae'n parhau i weithio'n agos â'r Rheoleiddiwr i weithredu cynnwys yr Ymrwymiad Gwirfoddol.

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Mae'r Ymrwymiad Gwirfoddol yn ddogfen gyfreithiol sy'n nodi manylion yr ymrwymiad ffurfiol gan y sefydliad i fynd i'r afael â phrif feysydd pryder ynghylch cydymffurfio ac Iechyd a Diogelwch ym maes Rheoli Asedau. Mae'r Ymrwymiad Gwirfoddol wedi ymrwymo'r sefydliad i adolygu ei weithgareddau ar draws y sefydliad o ran llywodraethu corfforaethol a llywodraethu gan y Bwrdd, rheolaeth ariannol a modelu'r busnes. Cynhwyswyd holl ofynion allweddol yr Ymrwymiad Gwirfoddol mewn Cynllun Gwella Busnes manwl a gymeradwywyd gan y Bwrdd Rheoli a'r Rheoleiddiwr sy'n rhestru pum prif faes blaenoriaeth fel a ganlyn:

- **Cydymffurfio ac Iechyd a Diogelwch:** Sefydlwyd a chytunwyd ar amserlen gyda'r Bwrdd a'r Rheoleiddiwr i sicrhau cydymffurfio mewn meysydd allweddol yn cynnwys diogelwch tân, nwy, Adroddiad Cyflwr Gosodiadau Trydanol, legionella, radon a lifftiau. Gwnaed cynnydd da mewn nifer o feysydd allweddol yn cynnwys diogelwch tân, gwasanaethau gosodiadau trydanol a diogelwch nwy, gyda'r manylion yn y 'Dangosfwrdd Perfformiad' a gymeradwywyd (gweler uchod).
- **Hyfywedd a Gwydnwch Ariannol:** Comisiynwyd cwmni arbenigol i gynnal arolwg cyflwr eiddo o'n holl dai, gyda tharged o gyflawni 100% erbyn diwedd mis Mawrth 2024. Mae cynllun busnes 2024-2053 sy'n hyfyw yn ariannol yn bodloni'r gofynion adfer a phroffion straen a nodwyd gan y Rheoleiddiwr.
- **Llywodraethu:** Fel rhan o'r Ymrwymiad Gwirfoddol mae Grŵp Cynefin wedi comisiynu cwmni arbenigol i gynnal adolygiad llywodraethu a'r model busnes, y ddau i'w cwblhau erbyn mis Tachwedd 2023. Mae'r un cwmni yn ein cefnogi ni gyda recriwtio Cadeirydd newydd i'r Bwrdd Rheoli, pan fydd cyfnod naw mlynedd yn y swydd y Cadeirydd cyfredol yn dod i ben.
- **Pobl a Diwylliant:** Elfen allweddol y ffrwd gwaith hwn yw datblygu Strategaeth Pobl, gyda chymorth cwmni arbenigol, a disgwylir i'r Strategaeth fod yn barod erbyn diwedd mis Medi 2023.
- **Ymgysylltu â Thenantiaid:** Mae hyn yn parhau i fod yn ffocws allweddol ac mae wedi'i wau i bob elfen o'r Cynllun Gwella Busnes. Cynhaliwyd ymgynghoriadau arwyddocaol dan arweiniad cynllun cyfathrebu sy'n canolbwyntio ar denantiaid ac ymweliadau ystâd arbenigol ar thema cydymffurfio.

Cyflwynwyd trefniadau rheoli prosiect cynhwysfawr i oruchwylio cyflawni'r Cynllun Gwella Busnes. Mae hyn yn cynnwys penodi dau Reolwr Prosiect profiadol i oruchwylio, monitro a gweithredu'r Cynllun Gwella Busnes a phrynwyd meddalwedd monitro perfformiad newydd hefyd. Bydd hyn yn galluogi adolygu'r cynnydd yn erbyn yr holl ffrydiau gwaith gan staff ac aelodau'r Bwrdd, a chaniatáu tryloywder wrth dracio'r gweithredoedd allweddol. Adroddir ar y cynnydd yn erbyn pob un o'r ffrydiau gwaith hyn i'r Bwrdd a'r Rheoleiddiwr bob pythefnos yn dechrau o fis Gorffennaf 2023.

Tra bo cyflawni'r Cynllun Gwella Busnes wedi bod ac bydd yn parhau'n flaenoriaeth i Grŵp Cynefin am y dyfodol rhagweladwy, bu'n hanfodol i'r sefydliad barhau i ddarparu ei wasanaethau landlord i'n tenantiaid a'r cymunedau rydym ni'n eu gwasanaethu. Cafwyd llwyddiannau arwyddocaol yn ystod 2022/23, megis:

- Gorwel yn derbyn yr achrediad "Leading Lights";
- Lefelau ôl-ddyledion rhent yn 2.8%, sy'n cymharu'n ffafriol â Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig eraill;
- Canolfan Lleu yn derbyn cymeradwyaeth i'w Achos Amlinellol Strategol gan Lywodraeth Cymru a grant gwerth £1.2 miliwn ar gyfer cam nesaf y prosiect;
- Y Tîm Lles wedi sicrhau incwm cynaliadwy i 1,173 tenant gwerth £1.2m – sy'n incwm ychwanegol ym mhocedi ein tenantiaid;
- Cwblhau datblygiad tai newydd yn llwyddiannus yng Ngerddi Bach, Waunfawr, sy'n darparu tai fforddiadwy i bobl leol i fodloni'r angen mawr am hynny;
- Llwyddiant yng Ngwobrau Rhanbarthol Rheoliadau Adeiladu Awdurdodau Lleol i gynllun "Llety'r Adar" ym Methesda;
- Cyllid gwerth £1.2m gan y Rhaglen Gyfalaf Llety Trosiannol;
- Cyllid gan y Rhaglen Ôl-osod er mwyn Optimeiddio 3 gwerth £4.6m hyd at 24/25.

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Llywodraethu Corfforaethol

Mae Bwrdd Rheoli Grŵp Cynefin yn cyfarwyddo gweithredoedd y gymdeithas yn unol â'i hamcanion a'i rheolau ac mae ganddo'r prif gyfrifoldeb am strwythur llywodraethu'r grŵp.

Ymhlith ei swyddogaethau bydd:

- diffinio a sicrhau cydymffurfio â gwerthoedd ac amcanion strategol y sefydliad
- sefydlu fframwaith ar gyfer cymeradwyo strategaethau, polisïau a chynlluniau i gyflawni'r amcanion hynny
- bodloni ei hun ynghylch cywirdeb gwybodaeth ariannol a chymeradwyo cyllidebau a chyfrifon blyneddol a chynlluniau busnes
- sefydlu a monitro fframwaith ar gyfer dirprwyo a systemau rheolaeth mewnol sy'n cael eu hadolygu'n flynyddol
- sefydlu fframwaith ar gyfer nodi, rheoli ac adrodd ar risg
- gwneud penderfyniadau a chytuno ar bolisïau ar bob mater a allai greu risg ariannol neu risg arall sylweddol i'r sefydliad neu sy'n codi materion egwyddor sylweddol
- sefydlu mecanweithiau ar gyfer cyfathrebu a derbyn adborth gan rhanddeiliaid a chyfranddalwyr y sefydliad
- monitro perfformiad y sefydliad a chymryd camau cywiro amserol os oes angen
- cymryd cyfrifoldeb cyffredinol am hunanasesu a chyfrifoldebau eraill fel rhan o weithredu'r fframwaith rheoleiddio
- sicrhau bod y gymdeithas yn ystyried unrhyw ymrwymiad a roir gan y gymdeithas i'r rheoleiddiwr, neu ymyrraeth neu rwymedigaeth a osodir ar y gymdeithas gan y rheoleiddiwr.
- penodi, rheoli a diswyddo'r Prif Weithredwr, neu'r Cyfarwyddwyr Corfforaethol
- bodloni ei hun bod materion y sefydliad yn cael eu cynnal yn gyfreithlon a gyda gonestrwydd
- sefydlu cod ymddygiad ar gyfer y Bwrdd Rheoli
- sefydlu a gweithredu rhaglenni cynefino a datblygu a system gwerthuso perfformiad ar gyfer y Bwrdd Rheoli, a'i Is-bwyllgorau, y Cadeirydd, yr Is-gadeirydd ac aelodau unigol y Bwrdd
- sicrhau effeithiolrwydd llywodraethu yn rheolaidd

Mabwysiadodd Grŵp Cynefin ei reolau cofrestredig newydd yn ei Gyfarfod Cyffredinol Arbennig ym mis Awst 2021, wedi'u seilio ar y rheolau enghreifftiol a lansiwyd gan Gartrefi Cymunedol Cymru ar y cyd â Llywodraeth Cymru a Devonshires Solicitors. Gwnaeth Grŵp Cynefin gomisiynu Devonshires i hwyluso'r gwaith hwn, a rhoi cymorth i'r Bwrdd Rheoli i adnabod a deall y newidiadau allweddol i'r rheolau blaenorol..

Mabwysiadodd y Bwrdd Rheoli Cod Llywodraethu diwygiedig Cartrefi Cymunedol Cymru a lansiwyd yn ystod haf 2021 yn ffurfiol yn ei gyfarfod ym mis Gorffennaf 2021, a chynnal hunan-arfarniad, sef 'cydymffurfio ac egluro' yn unol â gofynion y cod.

Mae Byrddau Rheoli'r is-gwmnïau yn cynnwys penodiadau gan Grŵp Cynefin (yn y lleiafrif) ac aelodau annibynnol a etholir gan gyfranddalwyr yr is-gwmni am dymor o dair blynedd.

Mae Bwrdd Rheoli Grŵp Cynefin wedi sefydlu pump is-bwyllgor, sef:

- Pwyllgor Archwilio a Risg - yn cynnwys aelodau o Fyrddau Rheoli Grŵp Cynefin, Canllaw, Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych ac aelodau annibynnol sydd â gwybodaeth a phrofiad sy'n berthnasol i gylch gwaith y Pwyllgor.
- Pwyllgor Cyllid a Thwf - yn cynnwys aelodau o Fyrddau Rheoli Grŵp Cynefin, Canllaw (Eryri) Cyf a Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych; ac aelodau annibynnol sydd â gwybodaeth a phrofiad sy'n berthnasol i gylch gwaith y pwyllgor.
- Pwyllgor Cwsmeriaid a Chymunedau - yn cynnwys aelodau o Fwrdd Rheoli Grŵp Cynefin, aelodau tenantiaid ac aelodau annibynnol sydd â gwybodaeth a phrofiad sy'n berthnasol i gylch gwaith y pwyllgor.
- Pwyllgor Gorwel - yn cynnwys aelodau o Fwrdd Rheoli Grŵp Cynefin ac aelodau annibynnol sydd â gwybodaeth a phrofiad sy'n berthnasol i gylch gwaith y pwyllgor.
- Pwyllgor Cydnabyddiaeth a Llywodraethu sy'n cynnwys Cadeirydd pob un o Fyrddau Rheoli'r Grŵp a Chadeirydd pob Pwyllgor ac aelodau eraill o'r Bwrdd Rheoli yn ôl yr angen. Mae'r Pwyllgor yn goruchwyllo'r holl faterion llywodraethu a chydabyddiaeth ariannol.

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Strwythur y Grŵp

Mae Grŵp Cynefin yn rhiant gorff i ddau is-gwmni gweithredol, sef 'Canllaw (Eryri) Cyf' a 'Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych'. Mae hefyd yn rhiant i gwmni segur o'r enw 'Cywaith Cyf'.

Mae Canllaw yn gwmni cyfyngedig trwy warant sydd wedi'i gofrestru gyda'r Comisiwn Elusennau a Llywodraeth Cymru. Prif weithgaredd y cwmni yw rheoli asiantaeth Gofal a Thrwsio Gwynedd ac Ynys Môn sy'n trefnu addasiadau hanfodol a mân atgyweiriadau yng nghartrefi pobl hŷn, yn berchnogion tai ac yn denantiaid preifat, fel y gallant fyw yn ddiogel ac yn annibynnol.

Ffurfiwyd Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych yn 2015 trwy uno'r asiantaethau Gofal a Thrwsio yn y ddwy sir. Mae'r endid newydd yn gwmni cyfyngedig trwy warant ac wedi'i gofrestru gyda'r Comisiwn Elusennau.

Mae Cytundeb Rhyng-grŵp manwl yn egluro hawliau a rhwymedigaethau'r rhiant gorff a'r is-gwmnïau i'w gilydd, a'r berthynas gorfforaethol rhyngddynt. Nid yw Grŵp Cynefin yn bwriadu arfer rheolaeth weithredol agos dros yr is-gwmnïau, ond yn gyffredinol, darperir cyngor ar arfer gorau a mabwysiadu polisiau. Mae Grŵp Cynefin yn monitro perfformiad ac yn archwilio gweithgareddau'r is-gwmnïau. Fel arfer, gweithredir rheolaeth ariannol trwy gymeradwyo Cynlluniau Busnes yr is-gwmnïau, a thrwy reoli trysorlys a monitro cyllideb.

Rhaid i bob aelod o'r grŵp ystyried effaith ei weithredoedd ei hun ar aelodau eraill y grŵp, lle bo hynny'n briodol, i sicrhau gweithrediadau effeithlon a chynyddu cyfleoedd i'r eithaf.

Is-gwmnïau

Arhosodd Canllaw (Eryri) Cyfyngedig fel is-gwmni yn ystod y flwyddyn. Mae Canllaw yn gweithredu fel asiantaeth Gofal a Thrwsio ar draws Ynys Môn a Gwynedd.

Mae Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych hefyd wedi aros fel is-gwmni yn ystod y flwyddyn. Mae Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych yn gweithredu fel asiantaeth Gofal a Thrwsio ledled Conwy a Sir Ddinbych.

Mae'r trydydd is-gwmni, Cywaith Cyfyngedig, wedi aros fel cwmni segur trwy gydol y flwyddyn.

Rhestrir rhagor o wybodaeth am statws y cwmnïau hyn yn nodyn 29.

Newidiadau mewn Asedau Sefydlog

Nodir manylion asedau sefydlog yn nodiadau 12 i 15 sy'n gysylltiedig â'r datganiadau ariannol.

Cronfeydd wrth gefn

Gellir gweld y symudiad yng Nghronfeydd wrth gefn y Grŵp a'r Gymdeithas yn y Datganiad o Newidiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU'R BWRDD

Mae Deddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014 a deddfwriaeth tai cymdeithasol cofrestredig yn ei gwneud yn ofynnol i'r Bwrdd Rheoli baratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol, sy'n rhoi golwg gwir a theg o sefyllfa'r rhiant gymdeithas a'r grŵp, ac o'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr am y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'n ofynnol i'r Bwrdd Rheoli:

- ddewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna eu cymhwyso'n gyson;
- llunio dyfarniadau ac amcangyfrifon sy'n rhesymol ac yn ddarbodus;
- nodi a ddilynwyd safonau cyfrifyddu cymwys, (yn amodol ar unrhyw ymadawiadau perthnasol a ddatgelwyd ac a eglurir yn y datganiadau ariannol); a
- pharatoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol, oni bai ei bod yn amhriodol tybio y bydd y grŵp yn parhau mewn busnes.

ADRODDIAD Y BWRDD RHEOLI

Mae'r Bwrdd yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu cywir, sy'n datgelu sefyllfa ariannol y grŵp gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, ac yn ei alluogi i sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cydyinffurfio â Deddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014, Deddf Tai ac Adfywio 2008 a'r Gofynion Cyfrifyddu ar gyfer Penderfyniad Cyffredinol (Cymru) 2016 ynghylch Gofynion Cyfrifyddu ar gyfer Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig Mae'r Bwrdd Rheoli hefyd yn gyfrifol am gynnal system ddigonol o reolaeth fewnol a diogelu asedau'r grŵp, ac felly am gymryd camau rhesymol ar gyfer amddiffyn a chanfod twyll ac unrhyw afreoleidd-dra eraill.

Hyd y g^yr y Bwrdd Rheoli:

- nid oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw archwilydd y Gymdeithas yn ymwybodol ohoni; ac
- mae aelodau'r Bwrdd Rheoli wedi cymryd pob cam y dylent fod wedi'u cymryd i wneud eu hunain yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol, a sefydlu bod yr archwilydd yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Cynhelir Cyfarfod Blynyddol Grwp Cynefin ar 21 Medi 2023. Bydd Adroddiad Blynyddol 2022-23 y Gymdeithas yn cael ei gyfiwyno i'w fabwysiadu yn y cyfarfod hwn.

ARCHWILYDD

Bydd penderfyniad i ailbenodi Beever & Struthers yn archwilydd y Grwp yn cael ei gynnig yn y Cyfarfod Blynyddol.

Trwy orchymyn y Bwrdd Rheoli

Ysgrifennydd

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I AELODAU GRŴP CYNEFIN

BARN

Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol Grŵp Cynefin (y 'Gymdeithas') a'i is-gwmnïau (y 'Grŵp') ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023, sy'n cynnwys Datganiadau Incwm Cynhwysfawr Cyfunol a'r Gymdeithas, Datganiadau o Sefyllfa Ariannol Cyfunol a'r Gymdeithas, Datganiadau Newidiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn Cyfunol a'r Gymdeithas, Datganiadau Llif Arian y Grŵp, a nodiadau i'r datganiadau ariannol, gan gynnwys crynodeb o bolisiâu cyfrifyddu sylweddol yn nodyn 1. Mae'r fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yn berthnasol â chyfraith a Safonau Cyfrifyddu y Deyrnas Unedig, gan gynnwys FRS 102 "Y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon" (Arferion Cyfrifo a Dderbynnir yn Gyffredinol y Deyrnas Unedig).

Yn ein barn ni, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi golwg wir a theg o gyflwr materion y Grŵp a'r Gymdeithas ar 31 Mawrth 2023 ac o incwm a wariant y Grŵp a'r Gymdeithas am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol ag Arferion Cyfrifo a Dderbynnir yn Gyffredinol y Deyrnas Unedig; ac
- wedi cael eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Cymdeithasau Buddion Cydweithredol a Chymunedol 2014, Rheoliadau Cymdeithasau Cydweithredol a Budd-daliadau Cymunedol (Cyfrifon Grŵp) 1969, Deddf Tai ac Adfywio 2008 a'r Gofynion Cyfrifyddu ar gyfer Penderfyniad Cyffredinol Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (Cymru) 2015.

Sail y farn

Gwnaethom gynnal ein harchwiliad yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (DU) (ISAs (DU)) a'r gyfraith berthnasol. Disgrifir ein cyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yng nghyfrifoldebau'r Archwilydd am archwilio adran datganiadau ariannol ein hadroddiad. Rydym yn annibynnol o'r Grŵp a'r Gymdeithas yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y FRC ac rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credwn fod y dystiolaeth archwilio a gawsom yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sylfaen i'n barn.

Casgliadau yn ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r adroddiadau ariannol, rydym wedi dod i gasgliad bod defnydd y Bwrdd o sail busnes gweithredol o gyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol

Yn seiliedig ar y gwaith rydym wedi'i berfformio, nid ydym wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol yn ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, daflu amheuaeth sylweddol ar allu'r Grŵp neu'r Gymdeithas i barhau fel busnes gweithredol am gyfnod o leiaf ddeuddeg mis o'r adeg yr awdurdodir y datganiadau ariannol i'w cyhoeddi.

Disgrifir ein cyfrifoldebau ni a chyfrifoldebau'r Bwrdd mewn perthynas â busnes gweithredol yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn Adroddiad y Bwrdd Rheoli, ac eithrio'r datganiadau ariannol, ac adroddiad ein harchwilydd arno. Mae'r Bwrdd yn gyfrifol am y wybodaeth arall. Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, nid ydym yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd arnynt.

Mewn cysylltiad â'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ni yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn sylweddol anghyson â'r datganiadau ariannol neu ein gwybodaeth a gafwyd yn yr archwiliad neu fel arall yn ymddangos fel petai wedi'i chamddatgan yn sylweddol. Os ydym yn nodi anghysondebau perthnasol o'r fath, neu gamddatganiadau perthnasol ymddangosiadol, mae'n ofynnol i ni benderfynu a oes camddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol neu gamddatganiad perthnasol o'r wybodaeth arall. Os ydym, yn seiliedig ar y gwaith yr ydym wedi'i gyflawni, yn dod i'r casgliad bod camddatganiad perthnasol o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i ni adrodd ar y ffaith honno.

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn hyn o beth.

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I AELODAU GRŴP CYNEFIN

Materion y mae'n ofynnol i ni adrodd arnynt ar sail eithriad

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion a ganlyn, lle mae'r Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Budd Cymunedol 2014 na'r Ddeddf Tai ac Adfywio 2008 yn ei gwneud yn ofynnol i ni adrodd arnynt os, yn ein barn ni:

- nad yw'r Gymdeithas wedi cynnal system foddhaol o reolaeth dros drafodion; neu
- nad yw'r Gymdeithas wedi cadw conodion cyfrifyddu cywir; neu
- nad yw'r datganiadau ariannol y Gymdeithas yn cytuno â'r llyfrau cyfrifyddu; neu
- nad ydym wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnom ar gyfer ein harchwiliad.

Barn ar faterion eraill a ragnodir gan gylchlythyr cymdeithasau tai RSL 02/10 'Rheolaethau ac Adrodd Mewnol'

O ran datganiad y Bwrdd ar reolaethau ariannol mewnol ar dudalen 16, yn ein barn ni:

- mae'r Bwrdd wedi darparu'r datgeliadau sy'n ofynnol gan gylchlythyr cymdeithasau tai RSL 02/10 'Rheolaethau ac Adrodd Mewnol'; ac
- nid yw datganiad y Bwrdd yn anghyson â'r wybodaeth yr ydym yn ymwybodol ohoni o'n gwaith archwilio ar y datganiadau ariannol.

Cyfrifoldebau'r Bwrdd

Fel yr eglurwyd yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Bwrdd a nodir ar dudalen 19-20, mae'r Bwrdd yn gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol, ac am fod yn fodlon eu bod yn rhoi golwg wir a theg, ac am unrhyw reolaeth fewnol y mae'r Bwrdd yn ei benderfynu sy'n angenrheidiol i alluogi paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiad perthnasol, p'un ai oherwydd twyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'r Bwrdd yn gyfrifol am asesu gallu'r Grŵp a'r Gymdeithas i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu, fel sy'n berthnasol, faterion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail cyfrifyddu busnes gweithredol oni bai bod y Bwrdd naill ai'n bwriadu diddymu'r Grŵp neu'r Gymdeithas neu i roi'r gorau i weithrediadau, neu gydag unrhyw ddewis arall realistig ond gwneud hynny.

Cyfrifoldebau'r archwilydd o ran archwilio'r datganiadau ariannol

Ein hamcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiad perthnasol, p'un ai oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys ein barn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall, ac fe'u hystyrir yn berthnasol pe gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt, yn unigol neu yn gyfan gwbl, ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae disgrifiad pellach o'n cyfrifoldebau am archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'n hadroddiad archwilydd.

I ba raddau yr ystyriwyd bod yr archwiliad yn gallu canfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll

Rydym yn nodi ac yn asesu risgiau camddatganiad perthnasol y datganiadau ariannol, p'un ai oherwydd twyll neu wall, ac yna'n dylunio ac yn perfformio gweithdrefnau archwilio sy'n ymatebol i'r risgiau hynny, gan gynnwys cael tystiolaeth archwilio sy'n ddigonol ac yn briodol i ddarparu sylfaen i'n barn ni.

Wrth nodi a mynd i'r afael â risgiau camddatganiad perthnasol mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll a diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau, roedd ein gweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- Cawsom ddealltwriaeth o gyfreithiau, rheoliadau a chanllawiau sy'n effeithio ar y grŵp a'r gymdeithas, gan ganolbwyntio ar y rhai a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol, neu a gafodd effaith sylfaenol ar ei weithrediadau. Roedd deddfau, rheoliadau a chanllawiau allweddol a nodwyd gennym yn cynnwys Deddf Cymdeithasau Cydweithredol a Budd Cymunedol 2014, y Datganiad o Arfer a Argymhellir ar gyfer darparwyr tai cofrestredig; SORP Tai 2018, Deddf Tai ac Adfywio 2008, Penderfyniad Cyffredinol (Cymru) 2015 ynghylch Gofynion Cyfrifyddu ar gyfer Landlordiaid

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I AELODAU GRŴP CYNEFIN

Cymdeithasol Cofrestredig, deddfwriaeth treth, deddfwriaeth iechyd a diogelwch, a deddfwriaeth cyflogaeth.

- Gwnaethom holi'r Bwrdd ac adolygu gohebiaeth a chofnodion cyfarfodydd y Bwrdd i gael tystiolaeth o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau perthnasol. Gwnaethom hefyd adolygu rheolaethau sydd gan y Bwrdd ar waith, lle bo angen, i sicrhau cydymffurfiaid.
- Cawsom ddealltwriaeth o'r rheolaethau sydd gan y Bwrdd ar waith i atal a chanfod twyll. Gwnaethom ofyn i'r Bwrdd am unrhyw ddigwyddiadau o dwyll a ddigwyddodd yn ystod y cyfnod cyfrifyddu.
- Trafodwyd y risg o dwyll a diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau o fewn y tîm archwilio a chynlluniwyd a pherfformiwyd profion i fynd i'r afael â'r risgiau hyn. Gwnaethom nodi'r potensial ar gyfer twyll yn y meysydd a ganlyn: deddfau yn ymwneud ag adeiladu a darparu tai cymdeithasol gan gydnabod natur reoledig gweithgareddau'r Grŵp.
- Gwnaethom adolygu datgeliadau datganiadau ariannol a dogfennaeth ategol i asesu cydymffurfiaid â deddfau a rheoliadau perthnasol a drafodwyd uchod.
- Fe wnaethon ni holi'r Bwrdd am ymglyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl.
- Gwnaethom gynnal gweithdrefnau dadansoddol i nodi unrhyw berthnasodd anarferol neu annisgwyl a allai ddynodi risgiau o gamddatganiad perthnasol oherwydd twyll.
- Wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll oherwydd diystyriaeth o reolaethau mewnol gwnaethom brofi priodoldeb cofnodion cyfnodolion ac asesu a oedd y dyfarniadau a wnaed wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o ragfarn bosibl.

Oherwydd cyfyngiadau cynhenid archwiliad, mae risg na ellir ei hosgoi efallai na fyddwn wedi canfod rhai camddatganiadau perthnasol yn y datganiadau ariannol, er ein bod wedi cynllunio a pherfformio ein harchwiliad yn unol â safonau archwilio. Er enghraifft, fel gydag unrhyw archwiliad, roedd risg uwch o beidio â chanfod afreoleidd-dra, gan y gallai'r rhain gynnwys cydgynllwynio, ffugio, hepgor bwriadol, camliwio, neu ddiystyru rheolaethau mewnol. Nid ydym yn gyfrifol am atal twyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau ac ni ellir disgwyl i ni ganfod pob twyll a diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.

Defnyddio'r adroddiad archwilio

Lluniwyd yr adroddiad hwn i'r Gymdeithas, yn unol ag adran 87 o Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Budd Cymunedol 2014 ac Adran 128 o'r Ddeddf Tai ac Adnewyddu 2008. Gwnaed ein gwaith archwilio fel y gallem nodi i'r Gymdeithas, y materion hynny y mae'n ofynnol i ni eu datgan iddo mewn adroddiad archwilydd, ac nid at unrhyw bwrpas arall. I'r graddau eithaf a ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb i unrhyw un heblaw 'r Gymdeithas am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn, neu am y farn yr ydym wedi'i ffurfio.

Beever and Struthers

Beever and Struthers
 Archwilydd Statudol
 One Express
 1 George Leigh Street
 Manceinion
 M4 5DL

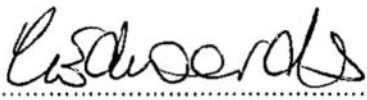
Dyddiad: 29 September 2023

DATGANIAD INCWM CYNHWYSFAWR CYFUNOL

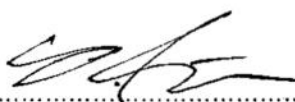
Am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

	Nodyn	2023 £'000	2023 £'000	2022 £'000	2022 £'000
TROSIANT	3		<u>33,372</u>		<u>30,789</u>
Gwariant gweithredol		(28,042)		(25,596)	
Cost gwerthiannau		-		-	
Enillion o waredu eiddo, peiriannau ac offer		387		472	
	3		<u>(27,655)</u>		<u>(25,124)</u>
GWARGED GWEITHREDOL	1		5,717		5,665
Cyfran y golled mewn menter ar y cyd	1		(18)		25
Llog derbyniadwy	8		117		22
Ffioedd ail gyllido	9		-		(560)
Costau llog a chyllido	9		(4,159)		(3,492)
			<u>1,657</u>		<u>1,660</u>
GWARGED CYN TRETH					
Treth			-		
	11		<u>1,657</u>		<u>1,660</u>
GWARGED AM Y FLWYDDYN					
Incwm cynhwysfawr arall 'Ennillion / (Colled) actiwaraid ar gynllun pensiwn budd diffiniedig'	26		(957)		3,559
			<u>700</u>		<u>5,219</u>
CYFANSWM INCWM CYNHWYSFAWR AM Y FLWYDDYN					

Cyineradwyvwyd y datganiadau ariannol hyn gan y Bwrdd Rheoli ar 13 Medi 2023
Llofnodwyd ar ei ran gan:

 Aelod Bwrdd Rheoli

 Ysgrifennydd

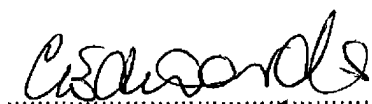
 Aelod Bwrdd Rheoli

Mae'r nodiadau ar dudalennau 31 i 60 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn

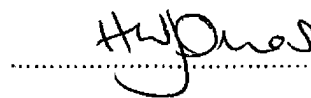
DATGANIAD INCWM CYNHWYSFAWR Y GYMDEITHAS
Am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

	Nodyn	2023 £'000	2023 £'000	2022 £'000	2022 £'000
TROSIANT	3a		30,668		28,354
Gwariant gweithredol		(25,528)		(23,438)	
Cost gwerthiannau					
Eniillion o waredu eiddo, peiriannau ac offer		387		472	
	3a		(25,141)		(22,966)
GWARGED GWEITHREDOL	10		5,527		5,388
Llog derbyniadwy	8		109		22
Costau ail gyllido	9		-		(560)
Costau llog a chyllido	9		(4,151)		(3,477)
GWARGED CYN TRETH			1,485		1,373
Treth	11				-
GWARGED AM Y FLWYDDYN			1,485		1,373
Incwm cynhwysfawr aiall 'Ennillion / (Colled) actiwaraid ar gynllun pensiwn budd diffiniedig'	26		(885)		3,264
CYFANSWM INCWM CYNHWYSFAWR AM Y FLWYDDYN			600		4,637

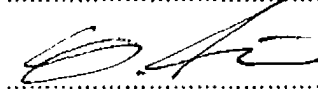
Cymeradwywyd y datganiadau ariannol hyn gan y Bwrdd Rheoli ar 13 Medi 2023
 Llofnodwyd ar ei ran gan:

..... Aelod Bwrdd Rheoli

..... Ysgrifennydd

..... Aelod Bwrdd Rheoli

Mae'r nodiadau ar dudalennau 31 i 60 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn

DATGANIAD SEFYLLFA ARIANNOL Y CYFUNOL

Ar 31 Mawrth 2023

	Nodyn	2023 £'000	2022 £'000
ASEDAU SEFYDLOG			
Asedau anniriaethol	12	554	660
Eiddo tai	13	312,153	303,024
Eiddo arall, peiriannau ac offer	14	10,367	10,504
Buddsoddiadau	15	30,379	29,478
		<u>353,453</u>	<u>343,666</u>
ASEDAU CYFREDOL			
Stoc	16	102	351
Dyledwyr	17	4,228	10,138
Dyledwyr: symiau derbyniadwy ar ôl mwy na blwyddyn	17a	9,083	9,359
Buddsoddiadau	18	6,632	6,047
Arian Parod		10,031	6,398
		<u>30,076</u>	<u>32,293</u>
CREDYDWYR: symiau sy'n ddylcdus o fewn blwyddyn	19	(22,541)	(20,048)
ASEDAU CYFREDOL NET		<u>7,535</u>	<u>12,245</u>
CYFANSWM ASEDAU LLAI RHWYMEDIGAETHAU CYFREDOL		360,988	355,911
CREDYDWYR: symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	20	(323,963)	(319,372)
Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a ffioedd	20a	(503)	(771)
Rhwymedigaeth pensiwn budd diffiniedig	26	(4,156)	(4,102)
		<u>32,366</u>	<u>31,666</u>
ASEDAU NET		<u>32,366</u>	<u>31,666</u>
CYFALAF A CHRONFEYDD WRTH GEFN			
Cyfalaf cyfranddaliadau wedi'u dyrannu	23	-	-
Cronfa wrth gefn refeniw		32,338	31,658
Cronfa wrth gefn cyfyngedig		28	8
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN		<u>32,366</u>	<u>31,666</u>

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol hyn gan y Bwrdd Rheoli ar 13 Medi 2023
 Llofnodwyd ar ei ran gan:

..... Aelod Bwrdd Rheoli
 Aelod Bwrdd Rheoli

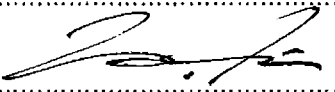
..... Ysgrifennydd

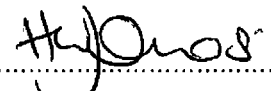
DATGANIAD SEFYLLFA ARIANNOL Y GYMDEITHAS
Ar 31 Mawrth 2023

	Nodyn	2023 £'000	2022 £'000
ASEDAU SEFYDLOG			
Asedau anniriaethol	12	554	660
Eiddo tai	13	312,153	303,024
Eiddo arall, peiriannau ac offer	14a	10,295	10,480
Buddsoddiadau	15	31,409	30,490
		<u>354,411</u>	<u>344,654</u>
ASEDAU CYFREDOL			
Stoc	16	-	285
Dyledwyr	17	3,812	9,871
Dyledwyr: symiau derbyniadwy ar ôl mwy na blwyddyn	17a	9,083	9,359
Buddsoddiadau	18	6,632	6,047
Arian Parod		9,079	5,357
		<u>28,606</u>	<u>30,919</u>
CREDYDWYR: symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	19	<u>(22,297)</u>	<u>(19,839)</u>
ASEDAU CYFREDOL NET		<u>6,309</u>	<u>11,080</u>
CYFANSWM ASEDAU LLAI RHWYMEDIGAETHAU CYFREDOL		360,720	355,734
CREDYDWYR: symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	20	(323,963)	(319,372)
Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a ffioedd	20a	(503)	(771)
Rhwymedigaeth pensiwn budd diffiniedig	26	(3,808)	(3,745)
		<u>32,446</u>	<u>31,846</u>
ASEDAU NET		<u>32,446</u>	<u>31,846</u>
CYFALAF A CHRONFEYDD WRTH GEFN			
Cyfalaf cyfranddaliadau wedi'u dyrannu	23	-	-
Cronfa wrth gefn refeniw		32,446	31,846
Cronfa wrth gefn cyfyngedig		-	-
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN		<u>32,446</u>	<u>31,846</u>

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol hyn gan y Bwrdd Rheoli ar 13 Medi 2023
 Llofnodwyd ar ei ran gan:

..... Aelod Bwrdd Rheoli

 Aelod Bwrdd Rheoli

..... Ysgrifennydd

DATGANIAD NEWIDIADAU YN Y CRONFEYDD WRTH GEFN CYFUNOL
Ar 31 Mawrth 2023

	Cronfa Galedi (cyfyngedig)	Cronfa wrth gefn Refeniw	Cyfanswm 2023
	£'000	£'000	£'000
Ar 1 Ebrill 2022	8	31,658	31,666
Gwarged am y flwyddyn	-	1,657	1,657
Trosglwyddiad yn y flwyddyn	20	(20)	0
Incwm cynhwysfawr arall			
• Enillion actiwaraid	-	(957)	(957)
Cronfeydd wrth gefn ar 31 Mawrth 2023	28	32,338	32,366

	Cronfa Galedi (cyfyngedig)	Cronfa wrth gefn Refeniw	Cyfanswm 2022
	£'000	£'000	£'000
Ar 1 Ebrill 2021	8	26,439	26,447
Gwarged am y flwyddyn	-	1,660	1,660
Incwm cynhwysfawr arall			
• Colledion Actiwaraid	-	(3,599)	3,599
Cronfeydd wrth gefn ar 31 Mawrth 2022	8	31,658	31,666

Mae'r nodiadau ar dudalennau 31 i 60 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn

DATGANIAD NEWIDIADAU YN Y CRONFEYDD WRTH GEFN Y GYMDEITHAS
Ar 31 Mawrth 2023

	Cronfa wrth gefn Refeniw	Cyfanswm 2023
	£'000	£'000
Ar 1 Ebrill 2022	31,846	31,846
Gwarged am y flwyddyn	1,485	1,485
Incwm cynhwysfawr arall		
• Enillion actiwaraid	(885)	(885)
Cronfeydd wrth gefn ar 31 Mawrth 2023	32,446	32,446

	Cronfa wrth gefn Refeniw	Cyfanswm 2022
	£'000	£'000
Ar 1 Ebrill 2021	27,209	27,209
Gwarged am y flwyddyn	1,373	1,373
Incwm cynhwysfawr arall		
• Colledion Actiwaraid	3,264	3,264
Cronfeydd wrth gefn ar 31 Mawrth 2022	31,846	31,846

Mae'r nodiadau ar dudalennau 31 i 60 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn

DATGANIAD LLIF ARIAN CYFUNOL
Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

	Nodyn	2023 £'000	2022 £'000
Arian parod net a gynhyrchwyd o weithgareddau gweithredol	27	5,373	5,733
Llif arian o weithgareddau buddsoddi			
Prynu ac adeiladu eiddo tai		(12,214)	(12,574)
Gwerthu eiddo tai		690	561
Grant tai cymdeithasol a dderbyniwyd		11,480	5,098
Prynu asedau sefydlog eraill		(249)	(117)
Adnewyddu cydrannau		(791)	(1,345)
Gwerthu asedau sefydlog eraill		13	-
Gwarediadau grant asedau sefydlog eraill		21	(114)
Buddsoddiadau		-	-
Buddsoddi mewn benthyciadau perchnogaeth cartref cost isel		(919)	487
Llog a dderbyniwyd		117	22
Arian parod net o weithgareddau buddsoddi		(1,852)	(7,982)
Llif arian o weithgareddau cyllido			
Benthyciadau a dderbyniwyd		4,993	43,615
Ad-dalu benthyciadau		(369)	(41,512)
Costau ailgyllido		-	(349)
Llog a dalwyd		(3,927)	(3,161)
Arian parod net o weithgareddau cyllido		697	(1,407)
(Lleihad) / Cynnydd net mewn arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod		4,218	(3,656)
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod ar ddechrau'r flwyddyn		12,445	16,101
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod ar ddiwedd y flwyddyn		16,663	12,445

Mae'r nodiadau ar dudalennau 31 i 60 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL

Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

1. POLISIÂU CYFRIFYDDU

Statws Cyfreithiol

Mae Grŵp Cynefin wedi'i ymgorffori yng Nghymru a Lloegr o dan Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Budd Cymunedol 2014 ac mae wedi'i gofrestru gyda Llywodraeth Cymru fel Cymdeithas Dai Preifat (rhif L029). Y swyddfa gofrestredig yw Tŷ Silyn, Ffordd Llanllyfni, Penygroes, LL54 6LY. Prif weithgaredd Grŵp Cynefin yw darparu tai cymdeithasol. Crynhoir y prif bolisiâu cyfrifyddu isod. Maent i gyd wedi'u gosod yn gyson trwy gydol y flwyddyn ac i'r flwyddyn flaenorol.

Gwybodaeth gyffredinol a sail gyfrifyddu

Paratowyd y datganiadau ariannol dan y confensiwn cost hanesyddol yn unol â Safon Adrodd Ariannol 102 (FRS 102) a gyhoeddwyd gan y Cyngor Adrodd Ariannol, ac maent yn cydymffurfio gyda'r Datganiad Arfer a Argymhellir ar gyfer darparwyr tai cymdeithasol cofrestredig 2018 (SORP), a Gofynion Cyfrifyddu ar gyfer Penderfyniad Cyffredinol Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (Cymru) 2015, Deddf Cymdeithasau Budd-daliadau Cydweithredol a Chymunedol 2014, Rheoliadau Cymdeithasau Cydweithredol a Budd-daliadau Cymunedol (Cyfrifon Grŵp) 1969 a Deddf Tai ac Adfywio 2008.

Sail cyfuno

Mae datganiadau ariannol y Grŵp yn cyfuno datganiadau ariannol y rhiant gymdeithas a thrafodion ei is-gwmnïau hyd at 31 Mawrth bob blwyddyn.

Caffael

Mae cyfuniadau busnes sy'n cael eu hystyried yn gaffael yn cael eu cyfrifyddu dan y dull prynu. Lle bo'n angenrheidiol, gwneir addasiadau i ddatganiadau ariannol is-gwmnïau i ddod â'r polisiâu cyfrifyddu a ddefnyddiwyd yn unol â'r rhai a ddefnyddiwyd gan y Grŵp. Mae'r holl drafodion, balansau, incwm a threuliau rhyng-grŵp yn cael eu diddymu wrth gyfuno.

Cyfuniadau endid budd cyhoeddus

Mae cyfuniadau a gyflawnir ar ystyriaeth nil yn cael eu cyfrifyddu fel bod unrhyw swm uwchben gwerth teg yr ased a dderbyniwyd yn uwch na gwerth teg y rhwymedigaethau tybiedig yn cael ei adnabod fel incwm yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

Menter ar y cyd

Mae endidau y mae gan y grŵp fuddiant ynddynt ac sy'n cael eu rheoli ar y cyd gan y grŵp ac un neu ragor o fentrau eraill dan drefniant cytundebol yn cael eu trin fel mentrau ar y cyd. Defnyddir y dull ecwiti yn natganiadau ariannol y grŵp i gyfrifo am fentrau ar y cyd. Yn natganiadau ariannol y rhiant gymdeithas mae buddsoddiadau mewn mentrau cyd yn cael eu cyfrifyddu fel cost llai amhariad a difidendau a dderbyniwyd. Mae'r Grŵp yn asesu a oes unrhyw arwydd o amhariad ar bob dyddiad adrodd.

Mae grantiau'r Llywodraeth a dderbynnir o ran buddsoddiadau ym Mhartneriaeth Tai Cymru a'r eiddo les yn cael eu cyfrifyddu ar y sail eu bod wedi cael eu darparu gan y llywodraeth i ran-gyllido'r buddsoddiad ym menter ar y cyd y Bartneriaeth. Ystyrir y bydd y Grŵp yn gwireddu budd y grant os a phan fydd y buddsoddiad yn cael ei ad-dalu yn unig. Ar adeg derbyn y grant, mae'n grant gan y llywodraeth a dderbynnir ymlaen llaw ac felly'n cael ei gydnabod fel incwm gohiriedig yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol hyd at y pwynt y mae'r buddsoddiad cysylltiedig yn cael ei ad-dalu.

Eiddo, peiriannau ac offer – eiddo tai

Nodir eiddo tai ar sail cost neu brisiad llai dibrisiant cronedig a cholledion amhariad cronedig. Mae cost yn cynnwys cost caffael tir ac adeiladu, costau datblygu uniongyrchol a chostau benthyca uniongyrchol i adeiladu eiddo tai newydd yn ystod y datblygu. Mae cyfalafu'n diweddu pan fo'r holl weithgareddau sy'n angenrheidiol i gael yr ased yn barod i'w ddefnyddio wedi'u cwblhau i raddau helaeth.

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL

Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

Defnyddir dibrisiant er mwyn cofnodi gwerth llyfr net eiddo tai ar amcangyfrif eu gwerth gweddilliol, ar sail llinell syth, dros eu hoes economaidd ddefnyddiol.

Mae prif gydrannau eiddo tai, sy'n meddu ar batrymau defnyddio a budd economaidd sylweddol wahanol yn cael eu trin fel asedau ar wahân a'u dibrisio dros eu cyfnod oes economaidd ddefnyddiol disgwylidig ar y cyfraddau blyneddol a ganlyn:

	Blyneddol
Prif Strwythur	150
Cydrannau eraill:	
Ceginau	15
Ystafelloedd ymolchi	25
To	70
Ffenestri	25
Drysau allanol	25
Gwresogi – boeleri	13
Gwresogi – systemau gwlyb	25
Trydanol	30

Mae cydrannau ar dir lesddaliad yn cael eu dibrisio dros y byrraf o'r uchod a chyfnod y les sy'n weddill. Nid yw tir rhydd-ddaliad yn cael ei ddibrisio.

Lle bo gwelliannau i eiddo tai y disgwylir iddynt ddarparu buddion cynyddrannol yn y dyfodol, mae'r rhain yn cael eu hychwanegu at werth cario'r eiddo. Mae unrhyw waith i eiddo tai nad yw'n adnewyddu cydran neu'n arwain at fuddiant cynyddraddol yn y dyfodol yn cael ei godi fel gwariant yn y gwarged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

Eiddo, peiriannau ac offer nad yw'n gysylltiedig â thai

Nodir eiddo, peiriannau ac offer heblaw tai ar gost hanesyddol llai dibrisiant cronedig ac unrhyw ddarpariaeth ar gyfer amhariad. Darperir dibrisiant ar yr holl eiddo, peiriannau ac offer heblaw tai, ac eithrio eiddo buddsoddiadol a thir rhydd-ddaliadol, ar gyfraddau a gyfrifir i ddileu cost neu brisiad, llai gwerth gweddilliol amcangyfrifedig, pob ased ar sail llinell syth dros ei ddisgwyl bywyd defnyddiol, fel a ganlyn:

	Blyneddol
Offer a dodrefn swyddfa	5
Caledwedd a meddalwedd cyfrifiadurol	4
Cerbydau modur	3

Mae offer amrywiol eraill y codir amdanynt trwy dâl gwasanaeth yn cael eu dibrisio ar wahanol gyfraddau, yn dibynnu ar eu math.

Asedau anniriaethol

Nodir asedau anniriaethol ar sail cost hanesyddol, llai amorteiddio cronus ac unrhyw ddarpariaeth ar gyfer amhariad. Darperir amorteiddio ar yr holl asedau anniriaethol ar raddau wedi'u cyfrifo i ddiddymu cost pob ased ar sail llinell syth dros ei oes ddefnyddiol ddisgwylidig, fel a ganlyn:

Meddalwedd tai	10 mlynedd
----------------	------------

Amhariad eiddo tai cymdeithasol

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL

Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

Nid yw eiddo a gadwir ar gyfer eu budd cymdeithasol yn cael eu dal yn unig ar gyfer y Llif arian i mewn y maent yn eu cynhyrchu ac fe'u cedwir ar gyfer eu potensial gwasanaeth.

Gwneir asesiad adeg pob dyddiad adrodd o ran p'un ai oes dangosydd nam yn bodoli. Os yw dangosydd o'r fath yn bodoli, cynhelir asesiad amhariad a gwneir amcangyfrif ynghylch swm adferadwy'r ased. Lle bo swm cario'r ased yn uwch na'r swm y gellir ei adfer, cydnabyddir colled synhwyrddau yn y gwarged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr. Swm adferadwy ased yw'r uchaf o'i werth mewn defnydd a gwerth teg llai'r costau i werthu. Lle cedwir asedau ar gyfer eu potensial gwasanaeth, penderfynir ar y gwerth mewn defnydd gan brisiad presennol potensial gwasanaethu'r ased sy'n weddill ynghyd â'r swm net y disgwylir ei dderbyn o'i waredu. Derbynnir cost adnewyddu wedi'i ddibrisio fel model mesur addas.

Mae colled amhariad yn cael ei wrydroi os yw'r rhesymau am y golled amhariad wedi terfynu bod yn berthnasol a'i gynnwys yn y gwarged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

Grant Tai Cymdeithasol a grantiau eraill y Llywodraeth

Cydnabyddir grantiau'r llywodraeth gan ddefnyddio'r model cronrus ac fe'u nodir fel un ai grant yn ymwneud â reffeniw neu grant yn ymwneud ag asedau. Mae grantiau'n ymwneud â reffeniw yn cael eu cydnabod fel incwm ar sail systematig dros y cyfnod y mae'r costau cysylltiedig y bwriadwyd y grant i'w digolledu yn berthnasol. Lle bo grant yn cael ei dderbyn fel iawndal am dreuliau neu golledion a ddigwyddodd eisoes, neu at ddiben rhoi cymorth ariannol ar unwaith heb unrhyw gostau cysylltiedig yn y dyfodol, fe'i cydnabyddir fel reffeniw yn y cyfnod y mae'n dderbyniadwy.

Cydnabyddir grantiau sy'n ymwneud ag asedau fel incwm ar sail systematig dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig yr ased. Cydnabyddir grantiau a dderbynnir ar gyfer eiddo tai fel incwm dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig strwythur yr eiddo tai. Pan dderbynnir grant yn benodol ar gyfer cydrannau eiddo tai, cydnabyddir y grant fel incwm dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig y gydran.

Rhoi neu gaffael tir neu ased arall am lai na gwerth y farchnad

Lle bo achos o roi tir a/neu asedau eraill neu gaffael tir a/neu asedau eraill am lai na gwerth y farchnad gan drydydd parti nad yw'n bodloni diffiniad ffynhonnell llywodraeth, cydnabyddir y trafodyn fel ased yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol ar brisiad teg, gan ystyried unrhyw gyfyngiadau ar ddefnyddio'r ased gydag incwm yn cyfateb i'r gwahaniaeth rhwng unrhyw symiau a dalwyd neu'n daladwy am yr ased a phrisiad teg yr ased yn cael ei gydnabod yn y gwarged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr fel rhodd pan fo amodau'n gysylltiedig â pherfformiad yn y dyfodol yn cael eu bodloni.

Grant Cyllid Tai

Telir Grant Cyllid Tai gan Lywodraeth Cymru tuag at gostau asedau tai dros gyfnod o 30 mlynedd fel cymhorthdal tuag at gostau cyfalaf a llog darpariaeth tai fforddiadwy. Mae gwerth net presennol y Grant Cyllid Tai sy'n dderbyniadwy dros y cyfnod talu cytunedig yn cael ei gydnabod fel grant cyfalaf a dyledwr gohiriedig.

Pan dderbynnir y taliadau grant mae'r dyledwr yn lleihau'r elfen gyfalaf ac mae'r gwahaniaeth rhwng hyn a swm y grant a dderbyniwyd yn cael ei gredydu i'r gwarged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr fel cyfraniad tuag at gost cyllido'r cynllun hwnnw. Y gyfradd ddisgownt a ddefnyddir ar gyfer cyfrifo'r gwerth net presennol yw'r un gyfradd sy'n berthnasol i'r benthyca cysylltiedig i ariannu'r asedau tai.

Tybir bod elfen grant cyfalaf y Grant Cyllid Tai a dderbyniwyd yn flaenorol yn daladwy pan fo ased tai cysylltiedig yn cael ei waredu. Mae hyn yn cael ei drin fel Grant Cyfalaf wedi'i Ailgylchu yn y Gronfa Grant Cyfalaf wedi'i Ailgylchu ac yn cael ei gynnwys yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol fel credydwr.

Ailgylchu grantiau

Lle nad oes gofyniad i un ai ad-dalu neu ailgylchu grant a dderbyniwyd ar gyfer ased a waredwyd, cynhwysir darpariaeth yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol i gydnabod yr ymrwymiad hwn fel rhwymedigaeth. Pan dderbynnir cymeradwyaeth gan y corff cyllido i ddefnyddio'r grant ar gyfer datblygiad penodol, mae'r swm a

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL

Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

gydnabuwyd yn flaenorol fel darpariaeth ar gyfer ailgylchu'r grant yn cael ei ailddosbarthu fel credydwr yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol.

Ar adeg gwaredu ased y derbyniwyd grant gan y llywodraeth ar ei gyfer, os nad oes ymrwymiad i ad-dalu'r grant, mae unrhyw grant sy'n weddill heb ei amorteiddio o fewn rhwymedigaethau yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol sy'n ymwneud â'r ased yn newid o fod yn rhwymedigaeth i'w gydnabod fel gwarged neu ddiffyg refeniw yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

Cymorth Prynu

Mae benthyciadau Cymorth Prynu yn bodloni'r diffiniad o fenthyciad consesiynol endid budd cyhoeddus ac fe'u cydnabyddir yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol fel y swm a dalwyd. Mae grantiau Cymorth Prynu a ddarperir gan Lywodraeth Cymru i gyllido'r cyfan neu ran o fenthyciad Cymorth Prynu a ddarperir gan y Grŵp i brynwr yr eiddo yn grantiau'r llywodraeth a dderbynnir ymlaen llaw a'u cydnabod fel incwm gohiriedig yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol hyd at y pwynt y mae'r benthyciad Cymorth Prynu cysylltiedig yn cael ei ad-dalu. Pan fo'r benthyciad Cymorth Prynu cael ei ad-dalu, mae'r grant Cymorth Prynu perthnasol yn cael ei gydnabod yn y gronfa grant cyfalaf wedi'i ailgylchu.

Gwerthu eiddo rhanberchnogaeth

Mae eiddo rhanberchnogaeth yn cael eu rhannu rhwng asedau anghyfredol ac asedau cyfredol. Penderfynir ar y rhaniad ar sail canran yr eiddo i'w werthu dan ran gyntaf y gwarediad, a ddangosir ar y gydnabyddiaeth gyntaf fel ased cyfredol, gyda'r gweddill yn cael ei nodi fel ased anghyfredol dan eiddo, peiriannau ac offer.

Rhentu i brynu a Rhentu i brynu rhanberchnogaeth

Mae eiddo rhentu i brynu, yn cynnwys y rhai sydd wrthi'n cael eu hadeiladu, yn cael eu cyfrif fel asedau anghyfredol i ddechrau. Caiff dau ddeg a phump y cant o'r rhent yn cael ei drin fel asedau cyfredol a'r gweddill yn cael ei drin fel rhent. Os gweithredir y dewis i brynu'r eiddo, yna mae'r gwerth wedi cronni yn yr asedau cyfredol yn cael ei drosglwyddo i'r tenant i'w ddefnyddio fel blaendal, a gwerthir yr eiddo i'r tenant ar werth cyfredol y farchnad. Os yw'r tenant yn penderfynu ar ddiwedd y pum mlynedd i beidio â dewis hyn, yna mae'r swm wedi cronni yn yr asedau cyfredol yn cael ei gydnabod fel incwm rhent yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

Cofnodir rhentu i brynu rhanberchnogaeth trwy gyfuno egwyddorion Rhanberchnogaeth, lle mae'r gyfran sy'n cael ei rentu i'r tenant yn cael ei drin fel Rhentu i Brynu.

Cronfeydd wrth gefn cyfyngedig

Lle bo cronfeydd wrth gefn yn ddarostyngedig i gyfyngiad allanol, fe'u cydnabyddir ar wahân yn y cronfeydd wrth gefn fel cronfa wrth gefn gyfyngedig. Mae'r refeniw a'r gwariant yn cael ei gynnwys yn y gwarged neu ddiffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr a gwneir trosglwyddiad o'r gronfa wrth gefn gyffredinol i'r gronfa wrth gefn cyfyngedig.

Lesau gweithredol

Mae lesau nad ydynt yn trosglwyddo holl risgiau a gwobrau perchnogaeth yn cael eu nodi fel lesau gweithredol. Mae taliadau dan lesau gweithredol yn cael eu cofnodi yn y gwarged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr ar sail llinell syth dros gyfnod y les.

Llog taladwy

Costau benthycia yw llog a chostau eraill yn gysylltiedig â benthycia cronfeydd. Cyfrifir costau benthycia gan ddefnyddio'r gyfradd llog effeithiol, sef y gyfradd sy'n union ostwng taliadau neu dderbynebau arian parod amcangyfrifedig yn y dyfodol trwy oes ddisgwyliedig offeryn ariannol ac fe'i penderfynir ar sail swm cario'r rhwymedigaeth ariannol ar y gydnabyddiaeth gychwynnol.

Treth

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL

Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

Mae Grŵp Cynefin yn cael ei drin fel sefydliad elusennol at ddibenion treth. Cadarnhawyd hyn gan Gyllid a Thollau Ei Mawrhydi ar 11 Mawrth 2005, cyfeirnod XR85179. O ganlyniad, mae'r gwargedion yn deillio o'r gweithgareddau sylfaenol wedi eu heithrio rhag Treth. Adolygir y driniaeth hon yn flynyddol yn unol â'r gweithgareddau a gyflawnwyd gan y sefydliad i sicrhau bod yr eithriad yn parhau'n berthnasol.

Pensiynau

Mae Grŵp Cynefin a Canllaw (Eryri) Cyf yn rhan o'r Cynllun Pensiwn Tai Cymdeithasol (Social Housing Pension Scheme - SHPS), sy'n gynllun pensiwn aml-gyflogwr. Mae Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych yn rhan o gynllun Cyfraniadau Diffiniedig gyda NEST.

Cynllun pensiwn buddion diffiniedig aml-gyflogwr – 'Social Housing Pension Scheme'

Mae'r Grŵp yn cymryd rhan yn y Cynllun Pensiwn Tai Cymdeithasol ('SHPS'), cynllun pensiwn aml-gyflogwr budd diffiniedig a weinyddir gan TPT Retirement Solutions ('TPT').

Penderfynir ar gost cynllun pensiwn budd diffiniedig gan ddefnyddio prisiad actiwaraid gyda rhwymedigaethau'r cynllun yn cael eu mesur gan ddefnyddio'r dull rhagfynegiad credyd uned a rhoi disgownt ar gyfraddau bondiau corfforaethol ansawdd uchel priodol. Mesurir asedau'r cynllun ar werth teg. Cydnabyddir y gwaged neu'r diffyg net yn y datganiad y sefyllfa ariannol. Cyfrifir y gost cyllido ar y rhwymedigaeth budd diffiniedig net. Adroddir ar ailfesur dan incwm cynhwysfawr arall.

Cynllun cyfraniadau diffiniedig

Mae'r Grŵp yn rhan o gynllun cyfraniadau diffiniedig lle mai'r swm a nodir yn y gwaged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr o ran costau pensiwn a buddion eraill ar ôl ymddeol yw'r cyfraniadau taladwy yn y flwyddyn. Dangosir gwahaniaethau rhwng y cyfraniadau sy'n daladwy yn y flwyddyn a'r cyfraniadau a dalwyd fel un ai cronïadau neu flaendaliadau yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol.

Trosiant

Mae trosiant yn cynrychioli rhent a thâl gwasanaeth sy'n dderbyniadwy (net o golledion rhent a thâl gwasanaeth oherwydd eiddo gwag) ac elw gwaredu asedau cyfredol fel eiddo rhanberchnogaeth ynghyd â grantiau refeniw gan Lywodraeth Cymru ac awdurdodau lleol.

Mae'r elw o ran gyntaf y gwaredu yn cael ei gofnodi fel trosiant yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr yn y cyfnod y mae'r gwaredu'n digwydd ac mae'r gost gwerthu yn cael ei drosglwyddo o asedau cyfredol i gostau gweithredol. Mae elw o werthiannau rhannau dilynol yn cael eu trin fel gwaredu asedau sefydlog.

Buddsoddiadau

Mae buddsoddiadau sy'n cael eu masnachu'n gyhoeddus neu y gellir mesur eu gwerth yn ddibynadwy yn cael eu mesur ar werth teg gyda newidiadau yn y gwerth teg yn cael ei gydnabod yn y gwaged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr. Mesurir buddsoddiadau eraill ar gost wedi'i amorteiddio llai amhariad.

Offerynnau ariannol

Asedau ariannol sy'n cael eu cario ar gost wedi'i amorteiddio

Mae asedau ariannol sy'n cael eu cario ar gost wedi'i amorteiddio yn cynnwys dyledion rhent, masnach ac eitemau derbyniadwy eraill, arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod. Cydnabyddir asedau ariannol ar werth teg ynghyd â chostau trafodion y gellir eu tadogi'n uniongyrchol i ddechrau. Ar ôl y gydnabyddiaeth ddechreuol maent yn cael eu mesur ar gost wedi'i amorteiddio gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol. Ar adeg adrodd hyn nid yw effaith y disgownt yn berthnasol i werth asedau ariannol Grŵp Cynefin, felly hepgorwyd y disgowntio.

Mae ased ariannol yn peidio â chael ei gydnabod pan fo'r hawliau cytundebol i'r Llif arian yn darfod, neu pan fo'r ased ariannol a'r holl risgiau a gwobrau sylweddol yn cael eu trosglwyddo.

NODIADAU I GYD-FYND GYDA’R DATGANIADAU ARIANNOL
Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

Rhwymedigaethau ariannol sy’n cael eu cario ar gost wedi’i amorteiddio

Mae’r rhwymedigaethau ariannol yn cynnwys masnach ac eitemau taladwy eraill, a benthyciadau gyda llog.

Mesurir benthyciadau, sy’n cael eu dosbarthu fel offerynnau ariannol sylfaenol dan FRS102, ar gost wedi’i amorteiddio gan ddefnyddio’r dull llog gweithredol, gyda llog a thaliadau cysylltiedig yn cael eu cydnabod fel traul yn y costau cyllido yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr. Hepgorir disgowntio lle nad yw effaith y disgowntio’n gwneud gwahaniaeth perthnasol.

Mae rhwymedigaeth ariannol yn peidio â chael ei gydnabod yn unig pan fo’r ymrwymadau cytundebol wedi darfod, hynny yw, pan fo’r ymrwymiad wedi’i gyflawni, ei ganslo neu’n darfod.

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL

Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

2. BARN ARWYDDOCAOL RHEOLWYR A FFYNONELLAU ALLWEDDOL ANSICRWYDD AMCANGYFRIFO

Mae paratoi'r datganiadau ariannol yn ei gwneud yn ofynnol i'r rheolwyr farnu, gwneud amcangyfrifon a thybiaethau sy'n effeithio cymhwyso polisïau a swm yr asedau a rhwymedigaethau, incwm a threuliau yr adroddir amdanynt. Mae'r amcangyfrifon a'r thybiaethau cysylltiedig wedi'u seilio ar brofiad hanesyddol ac amryw o ffactorau eraill y credir eu bod yn rhesymol dan yr amgylchiadau, gyda'u canlyniadau yn ffurfio sail gwneud y dyfarniadau ynghylch cario gwerthoedd asedau a rhwymedigaethau nad ydynt yn amlwg o ffynonellau eraill. Gallai'r gwir ganlyniadau fod yn wahanol i'r amcangyfrifon hyn.

Adolygir yr amcangyfrifon a'r thybiaethau sail yn barhaus. Mae diwygiadau i amcangyfrifon cyfrifyddu yn cael eu cydnabod yn y cyfnod y diwygir yr amcangyfrifon ac mewn unrhyw gyfnod a effeithir yn y dyfodol.

Barn arwyddocaol rheolwyr

Mae'r isod yn farnau rheolwyr wrth gymhwyso polisïau cyfrifyddu'r Grŵp sy'n cael yr effaith mwyaf arwyddocaol ar y symiau a nodir yn y datganiadau ariannol.

Amhariad eiddo tai cymdeithasol

Rhaid i'r Grŵp asesu os oes dangosydd amhariad yn bodoli. Wrth wneud y dyfarniad, ystyriodd y rheolwyr y meini prawf manwl a nodwyd yn y SORP. Gwnaed asesiad i ystyried gwerth teg yr eiddo tai cymdeithasol a'r effaith bosibl y bydd hyn yn ei chael ar y prisiadau hyn, eu llif arian yn y dyfodol a'r potensial gwasanaeth.

Cyfalafu eiddo tai a chostau datblygu eraill

Mae'r Grŵp yn cyfalafu gwariant datblygu yn unol â'r polisi cyfrifyddu eiddo tai ac asedau sefydlog eraill. Mae'r cyfalafu'n golygu bod rhaid gwneud ystod o ddyfarniadau, megis pennu'r cyfnod ar gyfer cyfalafu llog, cyfrifo faint o amser a gorbenion staff y dylid eu cyfalafu a sefydlu pa gostau datblygu cysylltiedig y dylid eu cyfalafu a pha gostau y dylid eu dileu. Bernir hefyd ynghylch y tebygolrwydd y bydd prosiectau'n parhau.

Ansicrwydd amcangyfrifon

Mae'r Grŵp yn gwneud amcangyfrifon a thybiaethau ynghylch y dyfodol. Trwy ddiffiniad yn aml ni fydd yr amcangyfrifon cyfrifyddu'n hafal i'r gwir ganlyniadau cysylltiedig. Ymdrinnir â'r amcangyfrifon a'r thybiaethau sy'n meddu ar risg arwyddocaol o achosi addasiad perthnasol i'r symiau cario asedau a rhwymedigaethau yn y flwyddyn ariannol nesaf isod.

Cynllun pensiwn buddion diffiniedig

Mae gan y Grŵp ymrwymadau i dalu buddion pensiwn i gyflogeion penodol. Mae cost y buddion hyn a gwerth presennol yr ymrwymiad yn dibynnu ar nifer o ffactorau, yn cynnwys disgwyliad oes, cynnydd cyflog a'r gyfradd ddisgownt o ran bondiau corfforaethol. Mae'r rheolwyr yn amcangyfrif y ffactorau hyn wrth benderfynu ar yr ymrwymiad pensiwn net yn y fantolen. Mae'r thybiaethau'n adlewyrchu profiadau hanesyddol a thueddiadau cyfredol. Gallai amrywiaethau yn y thybiaethau hyn gael effaith arwyddocaol ar y rhwymedigaethau (gweler nodyn 26)

Cydrannau eiddo tai ac oes ddefnyddiol

Mae gan brif gydrannau eiddo tai batrynnau defnyddio a buddion economaidd arwyddocaol gwahanol, a gwneir amcangyfrifon i ddyrannu cost ddechreuol yr eiddo i'w brif gydrannau a dibrisio pob cydran ar wahân dros ei oes economaidd ddefnyddiol. Mae'r Grŵp yn ystyried ar bob dyddiad adrodd a oes unrhyw ddangosyddion lle bo angen adolygu'r oesoedd defnyddiol i sicrhau eu bod yn parhau'n briodol.

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL

Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

3. TROSIANT A CHOSTAU GWEITHREDOL CYFUNOL

	Trosiant	2023 Costau Gweithredol	Gwarged (diffyg) gweithredol	Trosiant	2022 Costau Gweithredol	Gwarged/(diffyg) gweithredol
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Incwm a gwariant ar osodiadau (Nodyn 4)	26,420	(20,437)	5,983	24,586	(18,959)	5,627
Incwm a gwariant ar werthu eiddo				-	-	-
Incwm a gwariant arall						
Tîm cartrefi fforddiadwy	200	(693)	(493)	171	(541)	(370)
Cynllun Digartrefedd Conwy	39	(39)	-	34	(34)	-
Gwasanaethau datblygu	-	(760)	(760)	-	(668)	(668)
Gorwel	2,539	(2,560)	(21)	2,465	(2,458)	7
HWB	182	(165)	17	143	(135)	8
Hwyluswyr Tai Gwledig	196	(174)	22	135	(123)	12
Incwm a gwariant arall	734	(355)	379	612	(315)	297
Canolfan Fenter	133	(114)	19	71	(81)	(10)
Wardeiniaid Ynni	57	(50)	7	59	(47)	12
Y Shed, Gallt Melyd	168	(180)	(12)	78	(77)	1
Canllaw (Eryri) Cyf	1,210	(1,119)	91	1,134	(1,027)	107
Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych	1,494	(1,395)	99	1,301	(1,131)	170
Cyfanswm	33,372	(28,041)	5,331	30,789	(25,596)	5,193
Enillion ar ôl gwaredu eiddo, peiriannau ac offer			387			472
Gwarged gweithredol			5,718			5,665

* Mae gwariant yng nghyswllt gwerthu eiddo'n cael ei nodi fel cost gwerthu yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr yn hytrach na chostau gweithredol.

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL
Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

3a TROSIANT A CHOSTAU GWEITHREDOL Y GYMDEITHAS

	Trosiant	2023 Costau Gweithredol £'000	Gwarged (diffyg) Gweithredol £'000	Trosiant	2022 Costau gweithredol £'000	Gwarged / (diffyg) gweithredol £'000
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Incwm a gwariant ar osodiadau (Nodyn 4)	26,420	(20,437)	5,983	24,586	(18,959)	5,627
Incwm a gwariant ar werthu eiddo				-	-	-
Incwm a gwariant arall						
Tîm cartrefi fforddiadwy	200	(693)	(493)	171	(541)	(370)
Cynllun Digartrefedd Conwy	39	(39)	-	34	(34)	-
Gwasanaethau datblygu	-	(760)	(760)	-	(668)	(668)
Gorwel	2,539	(2,560)	(21)	2,465	(2,458)	7
HWB	182	(165)	17	143	(135)	8
Hwyluswyr Tai Gwledig	196	(174)	22	135	(123)	12
Incwm a gwariant arall	734	(355)	379	612	(315)	297
Canolfan Fenter	133	(114)	19	71	(81)	(10)
Wardeiniaid Ynni	57	(50)	7	59	(47)	12
Y Shed, Gallt Melyd	168	(180)	(12)	78	(77)	1
Cyfanswm	30,668	(25,527)	5,141	28,354	(23,438)	4,916
Enillion ar ôl gwaredu eiddo, peiriannau ac offer			387			472
Gwarged gweithredol			5,528			5,388

* Mae gwariant yng nghyswllt gwerthu eiddo'n cael ei nodi fel cost gwerthu yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr yn hytrach na chostau gweithredol.

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL
Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023
4. TROSIANT O OSODIADAU

			2023	2022
	Anghenion cyffredinol £'000	Tai â chefnogaeth £'000	Cyfanswm £'000	Cyfanswm £'000
Rhent	20,166	1,644	21,810	20,624
Tâl gwasanaeth	1,850	81	1,931	1,469
	22,016	1,725	23,741	22,093
Amortiddio'r grant	2,515	164	2,679	2,493
	24,531	1,889	26,420	24,586
Costau gweithredol gosodiadau				
Gwasanaethau	2,309	181	2,490	1,654
Rheolaeth	4,357	411	4,768	4,346
Cynnal a chadw o ddydd i ddydd	4,449	446	4,895	4,787
Cynnal a chadw cynlluniedig	3,028	348	3,376	3,884
Datblygu cymunedol	647	50	697	637
Dibrisiant eiddo tai	3,694	284	3,978	3,698
Amhariad	105	8	113	-
	18,589	1,728	20,317	19,006
Colledion oherwydd drwg ddyledion	120	-	120	(47)
Cyfanswm gwariant	18,709	1,728	20,437	18,959
Gwarged gweithredol	5,822	161	5,983	5,627
Colledion eiddo gwag	319	3	322	272

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL

Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

5. UNEDAU DAN REOLAETH

Ar ddiwedd y flwyddyn roedd gan y grŵp y nifer ganlynol o eiddo dan ei reolaeth:

	2023 Nifer	2022 Nifer
Unedau rhent anghenion cyffredinol (yn cynnwys unedau rhent cymdeithasol, rhent canolraddol a 'rhoi cynnig arni cyn prynu')	3,483	3,387
Unedau rhent tai â chefnogaeth	340	344
Unedau gofal ychwanegol	210	210
Unedau rhanberchnogaeth: wedi'u rhentu	23	23
Unedau Partneriaeth Tai Cymru	142	140
Rhentu i berchnogi	18	18
Rheolir ar ran Elusen Elizabeth Owen	7	7
Rheolir ar ran Elusen Tai Ellen Glynne	10	10
	4,233	4,139

6. ENILLION Y CYFARWYDDWYR

Roedd yr enillion a dalwyd i'r swyddog ar y cyflog uchaf, sef y Prif Weithredwr (Shan Ll. Williams), yn £106k ac eithrio cyfraniadau pensiwn (2022- £98k). Mae'r pensiwn i'r Prif Weithredwr (sy'n aelod cyffredin o'r cynllun pensiwn) ar yr un sail ag ar gyfer yr holl gyflogeion eraill ac yn dod i gyfanswm o £8,554 (2022 - £7,873), tra bod buddion eraill sef darpariaeth teithio yn dod i £5K (2022 - £5K).

Roedd nifer y rhai yn y Tîm Arweinyddiaeth, yn cynnwys yr un ar y cyflog uchaf, a dderbyniodd enillion (ac eithrio yswiriant gwladol, cyfraniadau pensiwn a chostau diswyddo) yn yr amrediad isod fel a ganlyn:

	2023 £'000	2022 £'000
£40,001 - £50,000	1	
£50,001 - £60,000		3
£60,001 - £70,000		1
£70,001 - £80,000	-	1
£80,001 - £90,000	2	-
£90,001 - £100,000	-	-
£100,001 - £110,000	-	1
£110,001 - £120,000	1	-
Enillion a phensiwn y Tîm Arweinyddiaeth	2023 £'000	2022 £'000
Cyflogau	325	296
Costau nawdd cymdeithasol	40	35
Pensiwn	27	23
	392	354

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL

Y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2023

Talwyd ffioedd o £60,223 i aelodau'r Bwrdd Rheoli yn ystod y flwyddyn (2022 – £54,000). Yn unol â Chod Ymddygiad Ffederasiwn Cymdeithasau Tai Cymru, mae'r Bwrdd wedi sefydlu polisi a gweithdrefn ynghylch talu treuliau i aelodau'r Bwrdd. Mae'r Gymdeithas yn barod i ad-dalu costau'r aelodau yn dilyn cyflawni busnes y Gymdeithas.

	2023 £'000	2022 £'000
Cyfanswm y treuliau a hawliwyd gan aelodau'r Bwrdd Rheoli	1	-

7. GWYBODAETH AM GYFLOGEION

Nifer cyfartalog y cyflogeion, sydd yn cyfateb i amser llawn (yn cynnwys uwch swyddogion) yn gyflogedig yn ystod y flwyddyn:

	Grŵp 2023 Nifer	Grŵp 2022 Nifer	Y Gymdeithas 2023 Nifer	Y Gymdeithas 2022 Nifer
Staff gweinyddol	250	238	221	210
Wardeiniaid	10	8	10	8
Gweithlu	18	14	6	3
	<u>278</u>	<u>260</u>	<u>237</u>	<u>221</u>
Roedd y costau staffio fel a ganlyn:	£'000	£'000	£'000	£'000
Cyflogau	8,597	7,731	7,391	6,628*
Costau ac ardoll nawdd cymdeithasol	871	745	761	641
Cyfraniadau pensiwn	229	214	153	141
Addasiadau actiwaraid		-		-
	<u>9,697</u>	<u>8,690</u>	<u>8,305</u>	<u>7,410</u>

* Mae'r ffigwr cyflogau uchod yn eithrio taliadau diswyddo a wnaed am golli swydd. 2023 cyfanswm o £0. (2022 - £20K)

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL

Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

8. LLOG DERBYNIADWY

	Grŵp 2023 £'000	Grŵp 2022 £'000	Y Gymdeithas 2023 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000
Llog ar gyfrifon banc a'r farchnad arian	116	21	108	21
Llog arall	1	1	1	1
	<u>117</u>	<u>22</u>	<u>109</u>	<u>22</u>

9. LLOG TALADWY

	Grŵp 2023 £'000	Grŵp 2022 £'000	Y Gymdeithas 2023 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000
Llog ar fenthyciadau	4,167	3,761	4,167	3,761
Llog wedi'i gyfalafu	(262)	(533)	(262)	(533)
Llog wedi ei dalu ar atebolrwydd pensiwn budd diffiniedig	100	175	92	160
Taliadau cyllido eraill	154	89	154	89
	<u>4,159</u>	<u>3,492</u>	<u>4,151</u>	<u>3,477</u>

10. GWARGED GWEITHREDOL

Nodir y gwarged gweithredol ar ôl cymhwyso'r isod:

	Grŵp 2023 £'000	Grŵp 2022 £'000	Y Gymdeithas 2023 £'000	Y Gymdeithas 2022 £'000
Dibrisiant – asedau sy'n eiddo i'r Gymdeithas	4,142	3,968	4,113	3,955
Amorteiddio – grantiau wedi'u cyfalafu	(2,679)	(2,493)	(2,679)	(2,493)
Taliad yr archwilydd allanol (eithrio TAW):				
- Yn ei swyddogaeth fel archwilydd	26	26	22	22
Gwasanaethau eraill	1	2	1	2
	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>2</u>

11. TRETH GORFFORAETHOL

Y Rhiant Gymdeithas

Mae rhai gweithgareddau penodol gan Grŵp Cynefin yn atebol i Dreth Gorfforaethol y Deyrnas Unedig er bod ganddo statws elusennol gyda Chyllid a Thollau Ei Mawrhydi, ac mae ganddo'r hawl i'r eithriadau a roir gan Adran 505 y Ddeddf Treth Incwm a Threth Gorfforaethol 1988.

Yr is-gwmnïau

Mae rhai gweithgareddau penodol gan Canllaw (Eryri) Cyfyngedig a Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych yn atebol i Dreth Gorfforaethol y Deyrnas Unedig, er ei fod yn elusen eithriedig sydd â'r hawl i'r eithriadau a roir gan Adran 505 y Ddeddf Treth Incwm a Threth Gorfforaethol 1988.

Mae Cywaith Cyfyngedig yn gwmni segur a byddai'n atebol i dalu Treth Gorfforaethol y Deyrnas Unedig gan ei fod yn gwmni cofrestredig.

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL
Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023
12. ASED AU SEFYDLOG - ASED AU ANNIRIAETHOL

	Y Grŵp a'r Gymdeithas	
	Meddalwedd Tai £'000	Cyfanswm £'000
Cost		
Ar 1 Ebrill 2022	1,120	1,120
Ailddosbarthu	4	4
Ar 31 Mawrth 2023	1,124	1,124
Dibrisiant		
Ar 1 Ebrill 2022	460	460
Cost am y flwyddyn	110	110
Ar 31 Mawrth 2023	570	570
Gwerth llyfr net		
Ar 31 Mawrth 2023	554	554
Ar 31 Mawrth 2022	660	660

GRŴP CYNEFIN
NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL
Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

13. ASEDAU SEFYDLOG DIRIAETHOL
EIDDO TAI – Y GRŴP A'R GYMDEITHAS

	Tai rhent		Rhanberchenogaeth	Eiddo les		
	Cynlluniau wedi'u cwblhau	Cynlluniau sy'n cael eu hadeiladu	Cynlluniau wedi'u cwblhau	Les hir	Les Byr	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cost						
Ar 1 Ebrill 2022	320,520	10,898	3,961	9,792	72	345,243
Ychwanegiadau	4,040	8,174	-	-	-	12,214
Cynlluniau a gwblhawyd yn ystod y flwyddyn	10,905	(10,917)	(3)	15	-	-
Ychwanegu cydrannau mewn eiddo sy'n bodoli eisoes	1,187	-	-	10	-	1,197
Cydrannau wedi eu tynnu ymaith	(404)	-	-	(2)	-	(406)
Gwaredu	(319)	-	-	-	-	(319)
At 31 Mawrth 2023	335,929	8,155	3,958	9,815	72	357,929
Dibrisiant						
Ar 1 Ebrill 2022	38,721	-	771	2,661	66	42,219
Cost am y flwyddyn	3,708	-	8	168	1	3,885
Cydrannau wedi eu tynnu ymaith	(310)	-	-	(2)	-	(312)
Gwaredu	(16)	-	-	-	-	(16)
Ar 31 Mawrth 2023	42,103	0	779	2,827	67	45,776
Gwerth llyfr net						
Ar 31 Mawrth 2023	293,826	8,155	3,179	6,988	5	312,153
Ar 31 Mawrth 2022	281,799	10,898	3,190	7,131	6	303,024

Mae'r ychwanegiadau i eiddo tai yn cynnwys gwariant staff datblygu wedi'i gyfalafu gwerth £603K (2022 - £529K) a gwariant llog wedi'i gyfalafu gwerth £262K (2022 - £534K).

Mae'r costau ychwanegiadau cydrannau'n cynnwys costau staff wedi'u cyfalafu o £119K (2022 £121K).

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL
Y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2023
14. ASEDau SEFYDLOG DIRIAETHOL CYFUNOL – ASEDau SEFYDLOG ERAILL

	Swyddfeydd rhydd- ddaliad ac adeiladau cymunedol £'000	Dodrefn ac offer £'000	Cyfalaf tai £'000	Offer cyfrifiadurol £'000	Swyddfa lesddaliad £'000	Cerbydau modur £'000	Offer tâl gwasanaeth £'000	Cyfanswm £'000
Cost								
Ar 1 Ebrill 2022	11,158	573	35	2,011	64	246	145	14,232
Ychwanegiadau	-	-	-	159	-	61	25	245
Gwaredu	-	-	-	(9)	-	-	-	(9)
Ailddosbarthu				(4)				(4)
Ar 31 Mawrth 2023	11,158	573	35	2,157	64	307	170	14,464
Dibrisiant								
Ar 1 Ebrill 2022	944	569	35	1,800	64	240	76	3,728
Cost am y flwyddyn	113	3	-	111	-	18	13	258
Gwaredu	-	-	-	(2)	-	-	-	(2)
Amhariad	113							113
Ar 31 Mawrth 2023	1,170	572	35	1,909	64	258	89	4,097
Gwerth llyfr net								
Ar 31 Mawrth 2023	9,988	1	-	248	-	49	81	10,367
Ar 31 Mawrth 2022	10,214	4	-	211	-	6	69	10,504

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL
Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023
14 a. ASEDAU SEFYDLOG DIRIAETHOL Y GYMDEITHAS – ASEDAU SEFYDLOG ERAILL

	Swyddfeydd rhydd- ddaliad ac adeiladau cymunedol £'000	Dodrefn ac offer £'000	Cyfalaf tai £'000	Offer cyfrifiadurol £'000	Swyddfa lesddaliad £'000	Cerbydau modur £'000	Offer tâl gwasanaeth £'000	Cyfanswm £'000
Cost								
Ar 1 Ebrill 2022	11,158	498	35	1,935	64	212	145	14,047
Ychwanegiadau	-	-	-	143	-	-	25	168
Gwaredu	-	-	-	(9)	-	-	-	(9)
Ailddosbarthu	-	-	-	(4)	-	-	-	(4)
Ar 31 Mawrth 2023	11,158	498	35	2,065	64	212	170	14,202
Dibrisiad								
Ar 1 Ebrill 2022	944	497	35	1,739	64	212	76	3,567
Cost am y flwyddyn	113	1	-	102	-	-	13	229
Gwaredu	-	-	-	(2)	-	-	-	(2)
Amhariad	113							113
Ar 31 Mawrth 2023	1,170	498	35	1,839	64	212	89	3,907
Gwerth llyfr net								
Ar 31 Mawrth 2023	9,988	-	-	226	-	-	81	10,295
Ar 31 Mawrth 2022	10,214	1	-	196	-	-	69	10,480

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL
Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023
15. ASEDAU SEFYDLOG – BUDDSODDIADAU

	Benthyciadau perchen cartref cost isel (nodyn 25) £'000	Buddiant mewn menter ar y cyd £'000	Cyfanswm £'000
Cyfunol			
Ar 1 Ebrill 2022	24,988	4,490	29,478
Ychwanegiadau	1,580	-	1,580
Gwaredu	(661)	-	(661)
Cyfran mewn menter ar y cyd	-	(18)	(18)
Ar 31 Mawrth 2023	25,907	4,472	30,379
Y Gymdeithas			
Ar 1 Ebrill 2022	24,988	5,502	30,490
Ychwanegiadau	1,580	-	1,580
Gwaredu	(661)	-	(661)
Ar 31 Mawrth 2023	25,907	5,502	31,409

Mae Partneriaeth Tai Cymru (PTC) a PTC2 yn fentrau ar y cyd rhwng pedwar grŵp tai, sef Coastal Group, Hendre Group, Pobl Group a Grŵp Cynefin, gyda'r amcan o ddarparu tai preswyl ansawdd uchel ar rent is na rhent y farchnad.

Mae'r cyfalaf cyfranddaliadau a ddyrannwyd ac a dalwyd ar 31 Mawrth 2023 fel a ganlyn:

	Cyfranddalia dau PTC gwreiddiol	PTC Trosgl. i gronfeydd wrth gefn	Cyfranddal- iadau PTC	Cyfranddal- iadau PTC2	% Ecwiti
Hendre Ltd (Hendre Group)	8,880	(3,989)	4,891	7,625	30%
Pennant Housing Association Ltd (Coastal Group)	8,880	(3,989)	4,891	7,625	30%
Pobl Group Limited	8,880	(3,989)	4,891	7,625	30%
Grŵp Cynefin	2,960	(1,330)	1,630	2,542	10%
Ar 31 Mawrth 2023	29,600	(13,297)	16,303	25,417	100%

Mae diwedd blwyddyn ariannol PTC a PTC2 ar 31 Rhagfyr, a chyhoeddwyd eu datganiadau ariannol archwiliedig diweddaraf ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Rhagfyr 2021. Mae cyfran o'r golled o £18m yn selio o ddatganiadau ariannol drafft ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Rhagfyr 2022 sy'n dangos colled ar ôl treth yn WHP o £1K (2022 – £50K), a cholled ar ôl treth yn WHP2 o£180K (2022 – £203K). Yn ystod y flwyddyn, ni fydd i Grŵp Cynefin na'i bartneriaid cysylltiedig fuddsoddi ymhellach yn WHP2 Limited (WHP2).

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL
Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

	PTC £'000	PTC2 £'000	Cyfanswm £'000
Cyfunol			
Ar 1 Ebrill 2022	1,901	2,589	4,490
Ychwanegiadau	-	-	-
Cyfran y (golled)	-	(18)	(18)
Ar 31 Mawrth 2023	1,901	2,571	4,472
Y Gymdeithas			
Ar 1 Ebrill 2022	2,960	2,542	5,502
Ychwanegiadau	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2023	2,960	2,542	5,502
Pris y cyfranddaliad (un bleidlais i bob cyfranddaliad)	£1	£1	£1

Mae holl fenthyciadau PTC ar gyfraddau llog sefydlog, tra bo benthyciadau PTC2 ar gyfraddau llog amrywiol ar hyn o bryd. Gallai cynnydd mewn cyfraddau llog gael effaith niweidiol ar broffidioldeb PTC2. Mae PTC2 yn bwriadu ail gyllido i fenthyciadau tymor hir cyfradd sefydlog yn ystod y 12 mis nesaf i leddfu'r risg hwn. Mae'r pedwar Landlord Cymdeithasol Cofrestredig yn PTC2 wedi cytuno i dalu cynnydd mewn rhent sy'n ddigonol i fodloni'r gyfradd llog ail gyllido. Mae'r cynnydd rhent wedi'i gynnwys yng nghyllidebau Grŵp Cynefin ar gyfer 2023/24. Ar 31 Mawrth 2023, roedd Grŵp Cynefin wedi talu £104,210 (2022-£105,017) ymlaen llaw mewn taliadau les i PTC a PTC2.

Ni wnaed trosglwyddiad o gyfalaf cyfranddaliadau PTC i'w gronfeydd wrth gefn yn ystod y flwyddyn yn diweddu 31 Rhagfyr 2022 (2021 – dim), ac ni wnaed unrhyw ddosbarthiad i'r cyfranddalwyr ychwaith (2021 – dim).

Mae FRS 102 yn ei gwneud yn ofynnol i endidau dan reolaeth ar y cyd ddilyn egwyddorion cyfrifyddu ecwiti mewn cyfrifon grŵp, fel bod y cyfrifon cyfunol yn dangos colled o £100 (2022- £5K) yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr sy'n cynnwys canran Grŵp Cynefin yng ngholled Partneriaeth Tai Cymru am y flwyddyn a colleded o £18K (2022- £20K sy'n cynrychioli canran cyfran Grŵp Cynefin yn elw PTC2).

16. STOC

	Grŵp		Y Gymdeithas	
	2023 £'000	2022 £'000	2023 £'000	2022 £'000
Eiddo wedi'u hadeiladu i'w gwerthu	-	285	-	285
Stoc arall	102	66	-	-
	102	351	-	285

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL
Y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2023
17. DYLEDWYR: SYMIAU I'W DERBYN O FEWN BLWYDDYN

	Y Grŵp		Y Gymdeithas	
	2023	2022	2023	2022
	£'000	£'000	£'000	£'000
Dyledwyr rhent: Balansau debyd	884	810	884	810
Darpariaeth drwg ddyledion	(809)	(720)	(809)	(720)
	75	90	75	90
Benthyciadau staff	42	39	42	39
Blaendaliadau ac incwm cronus	531	585	512	577
Benthyciadau i brynwyr tro cyntaf gan Gyngor Sir y Fflint	100	100	100	100
Dyledwyr eraill	3,480	9,324	3,083	9,065
	4,228	10,138	3,812	9,871

17a. DYLEDWYR: SYMIAU I'W DERBYN O FEWN MWY NA BLWYDDYN

	Y Grŵp a'r Gymdeithas	
	2023	2022
	£'000	£'000
Grantiau cyfalaf	9,083	9,539

18. BUDDSODDIADAU ASEDAU CYFREDOL

	Y Grŵp a'r Gymdeithas	
	2023	2022
	£'000	£'000
Arian mewn cyfrifon adneuo tymor byr	6,632	6,047

19. CREDYDWYR: SYMIAU SY'N DALADWY O FEWN BLWYDDYN

	Y Grŵp		Y Gymdeithas	
	2023	2022	2023	2022
	£'000	£'000	£'000	£'000
Benthyciadau tai (nodyn 21)	4,396	414	4,396	414
Rhent a dderbyniwyd ymlaen llaw	550	429	550	429
Credydwyd masnach	2,024	2,307	1,877	2,138
Grantiau cyfalaf ymlaen llaw	9,190	11,207	9,097	11,186
Incwm gohiriedig	575	156	575	156
Treth a nawdd cymdeithasol	205	177	205	174
Llog morgais a benthyciadau wedi'u cronni	738	709	738	709
Croniadau	2,167	2,034	2,163	2,018
Grant Tai Cymdeithasol a grantiau eraill gan y Llywodraeth (nodyn 22)	2,696	2,615	2,696	2,615
	22,541	20,048	22,297	19,839

20. CREDYDWYR: SYMIAU'N DDYLEDUS AR ÔL MWY NA BLWYDDYN

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL
Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

	Y Grŵp a'r Gymdeithas	
	2023	2022
	£'000	£'000
Cronfeydd wrth gefn yr hawl i brynu	83	83
Cronfa grant cyfalaf wedi'i ailgylchu	7,612	6,796
Cronfa wrth gefn grant wedi'i ailgylchu		
Cyngor Conwy	1	1
Benthyciadau tai (nodyn 21)	128,989	128,245
Benthyciad gan Gyngor Sir y Fflint –		
cytundeb Prynwyr am y Tro Cyntaf	100	100
Incwm gohiriedig	817	864
Grant Tai Cymdeithasol a grantiau		
eraill y Llywodraeth (nodyn 22)	186,361	183,283
	323,963	319,372

Mae'r benthyciadau tai yn ad-daladwy i amrywiol gymdeithasau adeiladu, banciau, yr Housing Finance Corporation Limited ac Affordable Housing Finance PLC. Dadansoddir y gyfradd llog sy'n daladwy a'r symiau sy'n ad-daladwy isod. Y gyfradd llog cyfartalog a oedd yn daladwy yn ystod y flwyddyn oedd 3.45% (2022-3.28%). Y sicrwydd a gynigir ar gyfer y benthyciadau yw tir adeiladu tai ac adeiladau.

20a. DARPARIAETHAU AR GYFER RHWYMEDIGAETHAU A FFIOEDD
Y Grŵp a'r Gymdeithas

	Costau ychwanegol gwerthu eiddo £'000	Adnewyddu sylweddol £'000	Cyfanswm £'000
Ar 1 Ebrill 2023	435	336	771
Defnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	-	(268)	(268)
Darparwyd ar ei gyfer yn ystod y flwyddyn	-		
Ar 31 Mawrth 2023	435	68	503

Mae'r costau ychwanegol gwerthu eiddo yn ymwneud â gwaith ychwanegol i'w gyflawni i wneud yr eiddo yn barod i'w hailwerthu. Mae'r ddarpariaeth adnewyddu sylweddol i adfer safle wedi'i gaffael yn gymharol ddiweddar.

21. DADANSODDIAD BENTHYCIADAU TAI

	Y Grŵp a'r Gymdeithas	
	2023	2022
	£'000	£'000
Mae'r ddyled yn ad-daladwy fel a ganlyn:		
Yn ddyledus rhwng blwyddyn a dwy flynedd	422	4,440
Yn ddyledus rhwng dwy a phum mlynedd	2,639	2,830
Ar ôl pum mlynedd	127,103	122,245
Ffioedd benthyciad	(1,175)	(1,270)
	128,989	128,245
Yn ddyledus o fewn blwyddyn (nodyn 19)	4,396	414
	133,385	128,659

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL
Y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2023
22. GRANTIAU'R LLYWODRAETH
Y Grŵp a'r Gymdeithas

	Eiddo Tai £'000	Asedau sefydlog eraill £'000	Buddsoddia dau £'000	Cyfanswm £'000
Incwm gohiriedig – Grantiau				
Ar 1 Ebrill 2022	187,411	4,286	28,535	220,232
Grantiau i'w derbyn	5,040	-	1,580	6,620
Gwaredu grantiau	(167)	-	(628)	(795)
Ar 31 Mawrth 2023	192,284	4,286	29,487	226,057
Amorteiddio				
Ar 1 Ebrill 2022	33,949	385	-	34,334
Amorteiddio	2,637	42	-	2,679
Gwaredu grantiau	(13)	-	-	(13)
Ar 31 Mawrth 2023	36,573	427	-	37,000
Gwerth llyfr net				
Ar 31 Mawrth 2023	155,711	3,859	29,487	189,057
Ar 31 Mawrth 2022	153,462	3,901	28,535	185,898
Yn ddyledus o fewn blwyddyn				2,696
Yn ddyledus ar ôl blwyddyn				186,360

	CGCA* £'000	Hawl i Gaffael CGCA* £'000	Cyfanswm £'000
Cyfunol a'r Gymdeithas			
Ar 1 Ebrill 2022	6,796	83	6,879
Ychwanegiadau	816	-	816
	7,612	83	7,695
Wedi'i ailgylchu: adeiladau newydd	-	-	-
Wedi'i ailgylchu: Cymorth Prynu	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2023	7,612	83	7,695

*CGCA = Cronfa grant cyfalaf wedi'i ailgylchu

23. CYFALAF CYFRANDDALIADAU

	Y Grŵp a'r Gymdeithas	
	2023	2022
	Ailddosbarthu	
	£	£
Cyfranddaliadau wedi'u dyrannu, cyflwyno a'u talu'n llawn - £1 yr un		
Ar 1 Ebrill 2022	49	71
Ychwanegiadau	3	15
Didyniadau	-	(37)
Ar 31 Mawrth 2023	52	49

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL

Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

24. YMRWYMIADAU CYFALAF

	Y Grŵp a'r Gymdeithas	
	2023 £'000	2022 £'000
Gwariant wedi ei gytundebu ond heb ddarpariaeth ar ei gyfer yn y datganiadau ariannol	10,741	3,390
Gwariant wedi'i awdurdodi ond heb gytundebau cyflawni eto	5,199	11,439
	<u>15,940</u>	<u>14,829</u>

Bydd yr ymrwymadau cyfalaf a ddangosir uchod yn cael eu hariannu trwy gyfuniad o adnoddau cyfredol, grantiau'r llywodraeth a chyllid preifat

Prydlesi gweithredol

Symiau sy'n daladwy o ran prydlesi yn y cyfnodau a ganlyn ar gyfer:	Y Grŵp		Y Gymdeithas	
	2023 £'000	2022 £'000	2023 £'000	2022 £'000

Rhentu swyddfa:

Cyn pen 12 mis	47	46	-	-
Blwyddyn i ddwy flynedd	47	47	-	-
Dwy i bum mlynedd	42	89	-	-
	<u>47</u>	<u>182</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Rhentu offer swyddfa:

Cyn pen 12 mis	11	13	9	9
Blwyddyn i ddwy flynedd	8	1	7	-
Dwy i bum mlynedd	8	-	3	-
	<u>27</u>	<u>14</u>	<u>19</u>	<u>9</u>

Les cerbydau:

Cyn pen 12 mis	30	18	-	-
Blwyddyn i ddwy flynedd	19	5	-	-
Dwy i bum mlynedd	17	3	-	-
	<u>66</u>	<u>26</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

25. BENTHYCIADAU PERCHNOGAETH CARTREF COST ISEL

Mae'r rhain yn cynrychioli benthyciadau tymor hir i unigolion sy'n prynu eiddo dan y Cynllun Cymorth Prynu. Fe'u cyllidir yn bennaf gan Grant Tai Cymdeithasol gyda'r balans yn cael ei gyllido gan Grŵp Cynefin ar 31 Mawrth 2023. Maent yn dod yn ad-daladwy pan fo'r eiddo'n cael ei werthu.

26. PENSIWN

Cynllun Pensiwn Tai Cymdeithasol (Social Housing Pension Scheme- SHPS)

Mae'r cwmni'n rhan o'r Cynllun Pensiwn Tai Cymdeithasol ("y Cynllun"), sy'n gynllun aml-gyflogwr sy'n darparu buddion i ryw 500 o gyflogwyr anghysylltiedig. Mae'r Cynllun yn gynllun buddion diffiniedig yn y Deyrnas Unedig.

Mae'r Cynllun yn ddarostyngedig i'r ddeddfwriaeth gyllido a amlinellir yn Neddf Pensiynau 2004, a ddaeth i rym ar 30 Rhagfyr 2005. Mae'r ddeddfwriaeth, ynghyd â dogfennau a gyhoeddwyd gan y Rheoleiddiwr Pensiynau a'r Safonau Actiwaraid Technegol a gyhoeddwyd gan y Cyngor Adrodd Ariannol, yn gosod y fframwaith ar gyfer cyllido cynlluniau pensiwn galwedigaethol buddion diffiniedig yn y Deyrnas Unedig.

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL

Y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2023

Cynhaliwyd y prisiad pob tair blynedd diwethaf ar y cynllun at ddibenion cyllido ar 30 Medi 2020. Datgelodd y prisiad hwn ddiffyg o £1,560m. Lluniwyd Cynllun Adfer gyda'r nod o gael gwared ar y diffyg hwn erbyn 31 Mawrth 2028.

Dosberthir y Cynllun fel 'trefniant dyn olaf yn sefyll'. Felly, gall y cwmni fod yn atebol am rwymedigaethau cyflogwyr eraill sy'n cymryd rhan os na all y cyflogwyr hynny fodloni eu cyfran o ddiffyg y cynllun ar ôl tynnu allan o'r Cynllun. Mae'n ofynnol yn gyfreithiol i'r cyflogwyr sy'n cymryd rhan gwrdd â'u cyfran o ddiffyg y Cynllun ar sail prynu blwydd-dal ar ôl tynnu allan o'r Cynllun.

At ddibenion cyfrifyddu, mae prisiad o'r cynllun yn cael ei gynnal gyda dyddiad dod i rym o 30 Medi 2022 ac mae'r ffigurau rhwymedigaeth o'r prisiad hwn yn cael eu cario ymlaen i 31 Mawrth 2023. Caiff y rhwymedigaethau eu cymharu, ar y dyddiad cyfrifyddu perthnasol, gyda chyfran y cwmni o gyfanswm asedau'r cynllun er mwyn cyfrifo diffyg neu gweddill net y cwmni.

CYNLLUN PENSIWN TAI CYMDEITHASOL Y GRŴP (SHPS)

Gwerthoedd presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig, gwerth teg asedau ac asedau buddion diffiniedig (rhwymedigaeth)	31 Mawrth 2023 (£000s)	31 Mawrth 2022 (£000s)
Gwerth teg asedau'r cynllun	18,593	30,733
Gwerth presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig	22,749	34,835
Gwarged (diffyg) y cynllun	(4,156)	(4,102)

Cysoni balansau agor a chau'r ymrwymiad buddion diffiniedig	Blwyddyn at 31 Mawrth 2023 (£000s)
Ymrwymiad buddion diffiniedig ar ddechrau'r cyfnod	34,835
Treuliau	21
Costau llog	961
Colledion (enillion) actiwaraid oherwydd profiad y cynllun	(1,226)
Colledion (enillion) actiwaraid oherwydd newidiadau mewn tybiaethau demograffig	(47)
Colledion (enillion) actiwaraid oherwydd newidiadau mewn tybiaethau ariannol	(11,066)
Buddion a dalwyd a threuliau	(729)
Ymrwymiad buddion diffiniedig ar ddiwedd y cyfnod	22,749

Cysoni balansau agor a chau gwerth teg asedau'r cynllun	Blwyddyn at 31 Mawrth 2023 (£000s)
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddechrau'r cyfnod	30,731
Incwm llog	861
Profiad asedau'r cynllun (eithrio symiau o fewn yr incwm llog) – enillion (colledion)	(13,296)
Cyfraniadau gan y cyflogwr	1,026
Buddion a dalwyd a threuliau	(729)
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddiwedd y cyfnod	18,593

Y gwir adenillion o ran asedau'r cynllun (yn cynnwys unrhyw newidiadau yng nghyfran yr asedau) dros y cyfnod o 31 Mawrth 2022 i 31 Mawrth 2023 oedd £11,379,000.

Blwyddyn at

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL
Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

Costau buddion diffiniedig a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr		31 Mawrth 2023
		(£000s)
Treuliau		21
Treuliau llog net		100
Costau buddion diffiniedig a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr		121
Costau buddion diffiniedig a gydnabyddir mewn incwm cynhwysfawr arall		Blwyddyn at
		31 Mawrth 2023
		(£000s)
Profiad asedau'r cynllun (eithrio symiau o fewn yr incwm llog) – enillion (colledion)		(13,296)
Enillion a cholledion yn deillio o rwymedigaethau'r cynllun – enillion (colledion)		1,226
Effeithiau newidiadau yn y tybiaethau demograffig sy'n sail i werth presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig – enillion (colledion)		47
Effeithiau newidiadau yn y tybiaethau ariannol sy'n sail i werth presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig – enillion (colledion)		11,066
Cyfanswm a gydnabyddir mewn incwm cynhwysfawr arall – enillion (colledion)		(957)
Asedau	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2022
	(£000s)	(£000s)
Ecwiti byd-eang	347	5,897
Adenillion Absoliwt	202	1,233
Cyfloedd Cyni	562	1,100
Gwerth Credyd Perthynol	702	1,021
Premiymau Risg Amgen	35	1,013
Cronfa Cronfeydd Rhagfantoli	-	-
Dyledion Marchnadoedd sy'n Datblygu	100	894
Rhannu Risg	1,368	1,012
Sicrwydd yn gysylltiedig ag yswiriant	470	717
Eiddo	801	830
Seilwaith	2,124	2,189
Dyledion preifat	827	788
Credyd Anhylif Manteisgar	795	1,032
Arenillion Uchel	65	265
Credyd Manteisgar	1	109
Arian parod	134	105
Cronfa Bond Corfforaethol	-	2,050
Credyd Hylif	-	-
Eiddo les hir	561	791
Incwm wedi'i sicrhau	853	1,145
Buddsoddiad sy'n cael ei yrru gan rwymedigaeth	8,563	8,577
Rhagfantoli Arian Cyfred	36	(120)
Asedau cyfredol net	47	85
Cyfanswm asedau	18,593	30,733
Nid yw unrhyw rai o'r gwerthoedd teg yr asedau a ddangosir ar dudalen 54 yn cynnwys unrhyw fuddsoddiadau uniongyrchol yn offerynnau ariannol y cyflogwr neu unrhyw eiddo sy'n cael ei feddiannu gan, neu asedau eraill a ddefnyddir gan y cyflogwr.		
Tybiaethau allweddol	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2022
	% y flwyddyn	% y flwyddyn
Cyfradd disgownt	4.84%	2.79%
Chwyddiant Mynegai Prisiau Manwerthu (MPM) (RPI)	3.17%	3.49%
Chwyddiant Mynegai Prisiau Defnyddwyr (MPD) (CPI)	2.79%	3.15%
Twf cyflogau	3.79%	4.15%
Lwfans cyfnewidiadau pensiwn am arian parod ar adeg ymddeol	75% o'r lwfans uchaf	75% o'r lwfans uchaf

Mae'r tybiaethau marwoldeb a fabwysiadwyd ar 31 Mawrth 2023 yn awgrymu'r disgwyliadau oes a ganlyn:

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL
Y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2023

	Disgwyliad oes yn 65 oed (blynnyddoedd)
Gwryw yn ymddeol yn 2023	21.0
Benyw yn ymddeol yn 2023	23.4
Gwryw yn ymddeol yn 2043	22.2
Benyw yn ymddeol yn 2043	24.9

Dadansoddiad sensitifrwydd

Nodir y sensitifrwydd ynghylch y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd i fesur rhwymedigaethau'r cynllun isod:

Newid mewn tybiaethau ar 1 Mawrth 2023	Amcangyfrif % cynnydd i rwymedigaeth y cyflogwr	Amcangyfrif y swm ariannol (£'000)
Lleihad 0.1% yn y gyfradd ddisgownt go iawn	8.32%	377
Cynnydd 0.1% yn y gyfradd cynnydd cyflogau	0.79%	33
Cynnydd 0.1% yn y MPD a'r MPM (CPI a'r RPI)	6.12%	271

CYNLLUN PENSIWN TAI CYMDEITHASOL Y GYMDEITHAS

Gwerthoedd presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig, gwerth teg asedau ac asedau buddion diffiniedig (rhwymedigaeth)	31 Mawrth 2023 (£000s)	31 Mawrth 2022 (£000s)
Gwerth teg asedau'r cynllun	17,064	28,172
Gwerth presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig	20,872	31,919
Gwarged (diffyg) y cynllun	(3,808)	(3,747)

Cysoni balansau agor a chau'r ymrwymiad buddion diffiniedig	Blwyddyn at 31 Mawrth 2023 (£000s)
Ymrwymiad buddion diffiniedig ar ddechrau'r cyfnod	31,919
Treuliau	17
Costau llog	881
Colledion (enillion) actiwaraid oherwydd profiad y cynllun	(1,083)
Colledion (enillion) actiwaraid oherwydd newidiadau mewn tybiaethau demograffig	(43)
Colledion (enillion) actiwaraid oherwydd newidiadau mewn tybiaethau ariannol	(10,157)
Buddion a dalwyd a threuliau	(662)
Ymrwymiad buddion diffiniedig ar ddiwedd y cyfnod	20,872

Cysoni balansau agor a chau gwerth teg asedau'r cynllun	Blwyddyn at 31 Mawrth 2023 (£000s)
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddechrau'r cyfnod	28,172
Incwm llog	789

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL**Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023**

Profiad asedau'r cynllun (ac eithrio symiau a gynhwysir yn yr incwm llog) – enillion (colledion)	(12,168)
Cyfraniadau gan y cyflogwr	933
Buddion a dalwyd a threuliau	(662)
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddiwedd y cyfnod	17,064
Y gwir adenillion o ran asedau'r cynllun (yn cynnwys unrhyw newidiadau yng nghyfran yr asedau) dros y cyfnod yn diweddu 31 Mawrth 2023 oedd (£11,379,000).	

Costau buddion diffiniedig a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr	Blwyddyn at 31 Mawrth 2023 (£000s)
Treuliau	17
Treuliau llog net	92
Costau buddion diffiniedig a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr	109

Costau buddion diffiniedig a gydnabyddir mewn incwm cynhwysfawr arall	Blwyddyn at 31 Mawrth 2023 (£000s)
Profiad asedau'r cynllun (eithrio symiau sydd yn yr incwm llog) – enillion (colledion)	(12,168)
Enillion a cholledion profiad yn deillio o rwymedigaethau'r cynllun – enillion (colledion)	1,083
Effeithiau newidiadau yn y tybiaethau demograffig sy'n sail i werth presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig - enillion (colledion)	43
Effeithiau newidiadau yn y tybiaethau ariannol sy'n sail i werth presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig – enillion (colledion)	10,157
Cyfanswm a gydnabyddir mewn incwm cynhwysfawr arall – colledion	(885)

Asedau	31 Mawrth 2023 (£000s)	31 Mawrth 2022 (£000s)
Ecwiti byd-eang	318	5,406
Adenillion Absoliwt	185	1,130
Cyfleoedd Cyni	516	1,008
Gwerth Credyd Perthynol	644	936
Premiymau Risg Amgen	32	929
Cronfa Cronfeydd Rhagfantoli	-	-
Dyledion Marchnadoedd sy'n Datblygu	92	820
Rhannu Risg	1,256	928
Sicrwydd yn gysylltiedig ag yswiriant	431	657
Eiddo	735	761
Seilwaith	1,949	2,007
Dyledion preifat	759	722
Credyd Anhyllif Manteisgar	730	946
Arenillion Uchel	60	243
Credyd Manteisgar	1	100
Arian parod	123	96
Cronfa Bond Corfforaethol	-	1,879
Credyd Hylif	-	-
Eiddo les hir	515	725
Incwm wedi'i sicrhau	783	1,050
Buddsoddiad sy'n cael ei yrru gan rwymedigaeth	7,859	7,861
Rhagfantoli Arian Cyfred	33	(110)
Asedau cyfredol net	43	78
Cyfanswm asedau	17,064	28,172

Nid yw unrhyw rai o'r gwerthoedd teg yr asedau a ddangosir ar dudalen 57 yn cynnwys unrhyw fuddsoddiadau uniongyrchol yn offerynnau ariannol y cyflogwr ei hun neu unrhyw eiddo sy'n cael ei feddiannu gan, neu unrhyw asedau eraill a ddefnyddir gan y cyflogwr..

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL
Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

Tybiaethau allweddol	31 Mawrth 2023 % y flwyddyn	31 Mawrth 2022 % y flwyddyn
Cyfradd disgownt	4.84%	2.79%
Chwyddiant Mynegai Prisiau Manwerthu (MPM) (RPI)	3.17%	3.49%
Chwyddiant Mynegai Prisiau Defnyddwyr (MPD) (CPI)	2.79%	3.15%
Twf cyflogau	3.79%	4.15%
Lwfans cyfnewidiadau pensiwn am arian parod ar adeg ymddeol	75% o'r lwfans uchaf	75% o'r lwfans uchaf
Mae'r tybiaethau marwoldeb a fabwysiadwyd ar 31 Mawrth 2023 yn awgrymu'r disgwyliadau oes a ganlyn:		
		Disgwyliad oes yn 65 oed (blynedd)
Gwryw yn ymddeol yn 2023		21.0
Benyw yn ymddeol yn 2023		23.4
Gwryw yn ymddeol yn 2043		22.2
Benyw yn ymddeol yn 2043		24.9

Dadansoddiad sensitifrwydd

Nodir y sensitifrwydd ynghylch y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd i fesur rhwymedigaethau'r cynllun isod:

Newid mewn tybiaethau ar 1 Mawrth 2023	Amcangyfrif % cynnydd i rwymedigaeth y cyflogwr	Amcangyfrif y swm ariannol (£'000)
Lleihad 0.1% yn y gyfradd ddisgownt go iawn	8.33%	346
Cynnydd 0.1% yn y gyfradd cynnydd cyflogau	0.76%	29
Cynnydd 0.1% yn y MPD a'r MPM (CPI a'r RPI)	6.14%	249

27. DATGANIAD LLIF ARIAN CYFUNOL

	2023 £'000	2022 £'000
Llif arian o weithgareddau gweithredol		
Gwarged am y flwyddyn ariannol	1,657	1,660
Addasiadau ar gyfer eitemau an-ariannol:		
Incwm cynhwysfawr arall	(1,004)	(795)
Dibrisiant eiddo, peiriannau ac offer	3,939	3,665
Colled ailbrisio eiddo buddsoddiadol	113	-
Amorteiddio grantiau	(2,666)	(2,470)
Cyfran y gwarged yn y fenter ar y cyd	18	(25)
Colled ailbrisio eiddo buddsoddiadol	-	-
Lleihad / (cynnydd) mewn masnach a derbyniadau eraill	(691)	568
Lleihad mewn stoc	249	166
(Cynnydd) / lleihad yn y fasnach daladwy	103	(594)
Cyfanswm addasiadau an-ariannol:	61	515
Addasiadau ar gyfer gweithgareddau buddsoddi neu ariannu:		
Elw o waredu eiddo, peiriannau ac offer	(387)	(472)
Costau ailgyllido	-	560
Llog taladwy	4,159	3,492
Llog derbyniadwy	(117)	(22)
Cyfanswm gweithgareddau buddsoddi neu ariannu gweithgareddau:	3,655	3,558
Arian parod a gynhyrchwyd o weithgareddau gweithredol	5,373	5,733

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL
Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

	2023	2022
	£'000	£'000
Cynnydd mewn arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod		
Arian parod	10,031	6,398
Buddsoddiadau	6,632	6,047
	16,663	12,445

CYSONI DYLEDION NET

	1 Ebrill	Llif Arian	31 Mawrth
	2022		2023
	£'000	£'000	£'000
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod			
Arian parod	6,398	3,633	10,031
Buddsoddiadau	6,047	585	6,632
	12,445	4,218	16,663
Benthyciadau			
Dyled sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	(414)	(3,982)	(4,396)
Dyled sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn	(129,515)	(649)	(130,164)
	(129,929)	(4,631)	(134,560)
	(117,484)	(413)	(117,897)

LLIF ARIAN RHYDD

	2023	2022
	£'000	£'000
Arian parod net a gynhyrchwyd o weithgareddau gweithredol	5,373	5,733
Llog a dalwyd	(4,159)	(3,492)
Llog a dderbyniwyd	117	22
Addasiadau ar gyfer ail-fuddsoddi mewn eiddo sy'n bodoli eisoes		
Adnewyddu cydrannau	(791)	(1,345)
Prynu asedau sefydlog adnewyddol eraill	(15,032)	(14,432)
Grant adnewyddu cydrannau a dderbyniwyd	-	-
Arian parod rhydd a ddefnyddiwyd cyn ad-daliadau benthyciadau	(14,492)	(13,514)
Benthyciadau a ad-dalwyd (ac eithrio credyd sy'n cylchdroi a gorddrafft)	(369)	(38,512)
Arian parod rhydd a ddefnyddiwyd ar ôl ad-daliadau benthyciadau	(14,861)	(52,026)

28. TRAFODION PARTIÖN CYSYLLTIEDIG

Mae Grŵp Cynefin hefyd yn gweithio ar y cyd â Chyngor Gwynedd, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a chwmni theatr gymunedol Theatr Bara Caws ar ganolfan iechyd, gofal cymdeithasol, tai a chymuned newydd a chyffrous ym Mhenygroes, Gwynedd. Mae Grŵp Cynefin wedi prynu safle ym Mhenygroes a'r Bwrdd Prosiect yn goruchwyllo pedwar llif gwaith, sef tai a gofal cymdeithasol, iechyd a gofal cymdeithasol, ymgysylltu â'r gymuned, a dylunio a datblygu.

NODIADAU I GYD-FYND GYDA'R DATGANIADAU ARIANNOL

Y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023

Mae'r Gymdeithas hefyd yn gyfranddaliwr ym Mhartneriaeth Tai Cymru a PTC2, sy'n fenter ar y cyd rhwng pedwar grŵp tai, Coastal Group, Hendre. Grŵp, Grŵp Pobl a Grŵp Cynefin. Nodir mwy o wybodaeth am y trafodion hyn yn nodyn 15.

Mae'r Gymdeithas hefyd yn gweithredu fel Ymddiriedolwr Corfforaethol dwy Elusen o Elusendai; Elusen Elizabeth Owen, Llanfair Dyffryn Clwyd ac Ellen Glynne Homes, Llandwrog. Mae'r Elusendai yn endidau ar wahân sydd wedi'u cofrestru gyda'r Comisiwn Elusennau o dan rifau elusennol 237078 a 219790 yn y drefn honno. Gwneir yr holl drafodion gyda'r Elusendai ar sail hyd braich. Mae Grŵp Cynefin wedi codi gwerth £7,516 (2022 - £6,811) ar wasanaethau rheoli tai i'r Elusendai yn ystod y flwyddyn. Nid yw datganiadau ariannol yr Elusendai wedi'u cyfuno yn natganiadau ariannol Grŵp Cynefin, gan y derbyniwyd eithriad o gyfrifon grŵp gan yr Awdurdod Ymddygiad Ariannol (FCA) ym mis Mai 2022.

29. IS-GWMNIAU DAN BERCHNOGAETH LAWN

Mae'r is-gwmnïau a restrir isod o dan reolaeth gyffredinol Grŵp Cynefin:

Sefydliad	Statws	Gwlad cofrestru	Prif weithgaredd
Canllaw (Eryri) Cyf	Cwmni cyfyngedig trwy warant, elusen gofrestredig ac wedi'i gofrestru gyda Llywodraeth Cymru	Cymru	Asiantaeth Gofal a Thrwsio a menter gymdeithasol
Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych	Cwmni cyfyngedig trwy warant ac elusen gofrestredig	Cymru	Asiantaeth Gofal a Thrwsio a menter gymdeithasol
Cywaith Cyf	Cwmni segur, cyfyngedig trwy warant	Cymru	Adfywio cymunedol

Gan fod Cywaith Cyf yn gwmni segur, ni wnaed unrhyw drafodion sylweddol gan Grŵp Cynefin ar ei ran.

Nid yw Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych yn Landlord Cymdeithasol Cofrestredig, ac ni fu dosraniadau, ail-daliadau na dyraniad trosiant, costau, asedau a rhwymedigaethau sylweddol rhwng Grŵp Cynefin na Canllaw (Eryri) Cyf (fel y Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig o fewn y grŵp) a Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych. Cyfanswm cyfraniad arian parod net Grŵp Cynefin i Gofal a Thrwsio Conwy a Sir Ddinbych oedd £0 (2022 - £0) yn ystod y flwyddyn yn darfod 31 Mawrth 2023.